

**BAS
KAPİTALİST
WATSON'A CEVAP**

ANT

Haftalık Dergi • 10 Haziran 1969 • Sayı 128 • 125 kuruş

Karabuda'ların Büyük Röportajı

TÜSTAV

ENDONEZYA

KATLIAMI

HAFTANIN NOTLARI

Hayatı tehlikede!

«Üçüncü Kennedy» olarak anılan Senatör Edward Kennedy, Vietnam Savaşı'na kesin olarak karşı çıkmaya devam etmektedir. Geçtiğimiz hafta başında yaptığı bir konuşmada genç Kennedy, «İki kişi Saygon başkanlık sarayında oturmuş diye yağmurda, çamurda dövüşmedik. Muhafızlarını zindana atsın, basını sustursun, baskı ve sindirme metodlarıyla güçlensin diye Güney Vietnam Hükümeti'ni milyonlar harcayıp ayakta tutmak zorunda değiliz. Bu konuda açıkça konuşmaya devam edeceğiz» demiştir. Büyük silah fabrikatörlerinin çıkarları uğruna sürdürülen Vietnam Savaşı'na bu şekilde karşı çıkması, çıkarıcı çevrelerin bütün dikkatini Edward Kennedy'nin üzerine çevirmiştir. Diğer iki kardeşi gibi, genç Kennedy'nin de yakında bir suikaste uğrayacağından endişe edenlerin sayısı gün geçtikçe artmaya başlamıştır.

1 Haziran

CHP'nin ikili oyunu

■ Ortanın Solundaki CHP, bir yandan eski Demokratlarla işbirliği yaparken, öte yandan da Demirel'e karşı çıkan «müslüman kardeşler»le işbirliği yapmakta tereddüt etmemektedir. Necmettin Erbakan'ın son Odalar Birliği seçimlerinde iktidarı ele geçirmesinde CHP'nin desteği büyük rol oynamıştır. Erbakan'ın kongrede, İzmir'den CHP'li Haydar Aryal, İstanbul'dan CHP Fatih İnce Baş'kanı Mustafa Kopuz ve Ankara'dan da CHP'li Nuri Ciritoglu desteklemişler, listesinde yer almışlardır. Odalar Birliği'nde yenik düşen Demirel, bu yenilgi karşısında hücresi alabilmek için Erbakan'a karşı bazı tertipler hazırlamaktadır. Demirel'in niyeti, her yıl Odalar Birliği emrine verilen 25 milyon dolarlık sanayici kotası Ticaret yada Sanayi Bakanlığı emrine vermek, Odalar Birliği'nin en büyük gelir kaynaklarından biri olan Ticaret Sicili Gazetesi'ni Ticaret Bakanlığı'na devretmektir. Ayrıca 5590 sayılı kanunu değiştirerek sanayi odalarını Odalar Birliği'nden ayırmak ve böylece Erbakan'ın gücünü kırmak da Demirel'in hesapları arasındadır. Nitekim, sanayi odaları, ortak bir bildiri ile Odalar Birliği'nden ayrılacaklarını açıklamışlardır.

TİP'in toplantısı

■ TİP Genel Yönetim Kurulu, üçüncü olağan toplantısını Ankara'da yapmıştır. Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, AP'nin dört yıllık iktidarının başarısızlıkla sonuçlandığını belirttiikten sonra, CHP'nin son siyasi olaylardaki tutumunu ve niyetlerini eleştirerek, «Bürokratlar açısından, Türkiye'nin son 25 yıllık dış politikasını ve emperyalizme olan ilişkilerini sürdürebilmek için bir yandan irticat susturmak, bir yandan «fa sosyalizm akımını durdurmak gerekmektedir. Celal Bayar ve öteki kalburüstü DP'li siyasi hayata döndükleri takdirde Demirel'i aşarak bir Bayar İnönü ittifakının gerçekleştirilmesi ve böylece Amerika'dan yana, emperyalizm'e kapitalizmden yana, fakat irtica meydanı boş bırakmayan güçlü bir iktidarın kurulabileceği düşünülmüş ol- için, böyle bir tertibe Amerikan'ın da ittifak etmesi ihtimal dışı değildir» demistir. Toplantıda Sadun Aren ve Behice Boran, Aybar'ın bürokrasiye yönelttiği eleştirilere karşı çıkmışlardır. Bu konuda uzun tartışmalar olmuş. Aybar bürokrasinin rolünü isabetli şekilde saptamadan sosyalist mücadelenin sağlam bir çizgide yürütülemeyeceğini belirtmiş, küçük bürokratların «emekçi» nitelikleriyle sosyalistler safında olduğunu, ancak Amerikancı büyük bürokrasinin komprador burjuvazi ve toprak ağalarıyla aynı safta bulunduğunu söylemiştir. TİP Merkez Yürütme Kurulu toplantısında ise, partinin seçimlerde «çark - başak» amblemi yerine «insan» silüeti bulunan bir amblemle temsil edilmesi kararlaştırılmıştır.

2 Haziran

Amerikancı Demirel!

■ Süleyman Demirel, News World Report adlı Amerikan dergisine verdiği demeçte «Amerikancılığı» bir kere daha tescil etmiştir. Derginin anti - emperyalist hareketleri söz konusu yaparak «Son olaylar Birleşik Amerika ile Türkiye'nin arasını açmış mıdır?» şeklinde sorduğu soruya Demirel şu cevabı vermiştir: «Bütün hür ülkelerde, ta Tokyo'dan Londra'ya kadar gösteriler yapılmaktadır. Bu şekildeki gösteriler sizin kendi ülkenizde, tam Beyaz Saray'ın önünde bile yapılmaktadır. Siz, ülkemizde düzenlenen gösterileri, Türk - Amerikan dostluğunun bozulduğu anlamına alırsanız, tamamiyle yanlış olursunuz, gerçekçi olarak hareket etmemiş olursunuz» demistir. Oysa, Ankara'da Komer'in arabasının yakılması olayından sanık olarak mahkemeye verilen öğrenciler «İki ülke arasındaki münasebetleri bozarak savaşa sokacak duruma getirdikleri» iddiasıyla yargılanmaktadırlar. Başbakan'ın sözleriyle, onun hükümetine bağlı savcıların iddiaları arasındaki çelişki karşısında mahkemenin ne karar vereceği merak edilmektedir.

İnanç mahkum oldu

■ Ho Şi Minh'in «Milli Kurtuluş Savaşı» adlı eserinin çevirisini yayımlayan Toplum Yayınları Sabih Remzi İnanç, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 18 ay ağır hapse, altı ay Malatya'ya sürgüne mahkum edilmiştir. Mahkumiyetin gerekçesi, eserde komünizmin övüldüğü ve T.C.K.'nin 142/3. maddesinin ihlal edildiği iddiasıdır.

3 Haziran

Asıl hedef: Amerika

■ Demokratik Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, Ortadoğu'daki bütün Amerikan çıkarlarını tahrip etmek üzere kampanya açtığı bir bildiri ile açıklamıştır. Bir pipe-line hattını berhava eden teşkilat, bu sabotajla 8 bin ton petrolün dışarıya fıskırmasına ve bu petrolün büyük kısmının İsrail'in içme suyunu sağladığı Galile Denizi'ne akmasını sağlamıştır. Sabotaj yapan Arap gerilla hareketinin sözcüsü Ebu İslam, bunun bir başlangıç olduğunu söylemiştir.

İşçiler işgal etti

■ Amerikan Tumpance şirketinde çalışan 72 Türk işçisi, ihbar tazminatlarını ödemeyen şirketin Zincirlikuyu'daki bürosunu işgal etmişlerdir. İşçiler, şirket yetkililerine, paraları verilmeden ayrılmayacaklarını söylemişlerdir. İşgale bağvuran işçilerin üzerine toplu polisi sevk edilmiştir.

Rumor geldi

■ İtalyan Başbakanı Rumor, resmi bir ziyarette bulunmak üzere Ankara'ya gelmiştir. Rumor'un, özellikle, Sovyetler Birliği'nin Avrupa Konferansı çağrısı üzerinde duracağı ve Türkiye'nin de bu konferansa katılması için çaba harcayacağı öğrenilmiştir. Ancak, Türkiye hariciyesi, bu konudaki tutumunu, NATO Bakanlar Konseyi'nin yıl sonunda yapacağı toplantıda Amerika'nın empoze ettiği çerçevede içinde saptayacaktır. İtalyan Başbakan'ın ziyareti Türkiye'nin Türk - İtalyan ilişkilerine bir yenilik getireceği sanılmamaktadır.

4 Haziran

İşçilerin protestosu

■ Lastik İş Sendikası'nın İstanbul Şubesi Kongresi'nde, işçiler, işçi emeklilik kanunun çıkmasından önce meclislerin tatil girmesini protesto etmişlerdir. Kongrede, «büyük çoğunluğunu sermaye çevrelerinin teşkil ettiği meclislerden işçiler yararına bir yasanın esasen çıkamayacağını» ifade eden işçiler, önümüzdeki seçimde bizzat işçilerin parlamentoya girmesi için mücadele etmek kararı almışlardır.

Senato toplanıyor

■ Bir süre önce tatile giren parlamentonun, gündemdeki bazı tasarıları görüşmek üzere olağanüstü toplantıya çağırılması için gerekli imzaları toplayan CHP, dilekçeyi Senato Başkan'ına vermiştir. Ancak, tüm kınlerden arınmış bir sulh ve kardeşlik havası pozlarında CHP kongrelerine mesajlar göndererek «Geçmiş yaraları sarımak gibi temiz ve asil bir fikir, az kaldı memleketi demokratik rejimden mahrum edecek bir bahane gibi kullanılmayacak» diyen İnönü'nün samimiyetsizliği, parlamentoyu toplamak için verilen ekli gündemle bir kez daha ortaya çıkmıştır. Zira siyasi affa ve anayasa değişikliğine karşı duran CHP'li senatörlerin imzalarını alabilmek için, İnönü, olağanüstü toplantı gündemine, o çok önem verdiği «siyasi affa» meselesini koymamıştır. Senato bu hafta toplantıya çağırılacaksa da, İnönü'nün bu manevrasına şiddetle karşı çıkan Demirel'in AP'li senatörlerin katılmasını önlemek suretiyle olağanüstü toplantıyı engellemesi de mümkündür.

Gençlik kapitalistleri protesto etti

Dünya kapitalistlerinin yeni çıkar pazarlıkları için İstanbul'da toplanmaları devrimci çevrelerde büyük tepki yaratmıştır. Uluslararası Ticaret Odası Kongresi'nin toplantılarına tahsis edilen Kültür Sarayı önünde devrimci öğrenciler ve işçiler önceki cumartesi günü bir forum düzenleyerek emperyalizmin körü ayınlarını açıklamışlar, anti - emperyalist ve anti - kapitalist mücadeleyi daha şiddetli şekilde sürdüreceklerini söylemişlerdir. Bu arada İşçi Tiyatrosu da kapitalistler toplantısını protesto etmek üzere «Ya valan ya Amerika» oyununu Kültür Sarayı önünde temsil etmiştir.

ANT'a soruşturma

■ ANT aleyhine Adalet Bakanı Dincer'in emriyle açtırılan Kanlı Pazar'la ilgili soruşturmalar da birer birer mahkemelere intikal ettirilmektedir. Kanlı Pazar olayları üzerine yazdığı «Gerçeği Bilelim» başlıklı yazıda halkı isyana teşvik ettiği iddiasıyla Doğan Özgüden ve sorumlu müdürümüz Alpay Kahacah hakkında açılan dosya 1. Sorgu Hakimliği'ne intikal ettirilmiş ve her ikisinin de ifadeleri alınmıştır.

Açık Oturum davası

■ Geçen yıl TÖS salonlarında yapılan «Devrim Stratejisi» üzerine açık oturumdan dolayı İlhan Selçuk, Mihri Belli, Ant Dergisi eski sorumlu müdürü Yaşar Uçar ve Türk Solu Dergisi eski sorumlu müdürü Vahap Erdoğan 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde «komünizm propagandası yapmak» iddiasıyla yargılanmışlardır. Bu duruşmada, arkadaşımız Yaşar Uçar'ın sorgusu yapılmıştır. Uçar, açık oturumu dergimizin yönetmeni Doğan Özgüden'in izlediğini ve haber haline getirdiğini, kendisinin de herhangi bir suç görmediğini için aynen yayınladığını söylemiş, konuşmalarda suç olmadığını tekrar belirtmiştir. Açık oturumdaki konuşmasının polis tarafından hatalı zapt edildiğini ve basına eksik yansıtıldığını söyleyen İlhan Selçuk da konuşmasının esaslarını ihtiva eden bir metni mahkeme başkanlığına vermiştir. Duruşma Heri bir tarihe ertelenmiştir.

Komünist zirvesi

■ Dünya komünist partileri zirve konferansı, çeşitli ülkelerden 74 partinin katılımıyla Moskova'da başladı. Katılma oranı, 1960'da 90 partiden 81'in katıldığı konferansa katılma oranına göre düşüktür. Ancak sürtüşmelere yol açan Çekoslovakya ve Çin sorunlarına rağmen konferansa 74 üyenin katılımı olması, yabancı gözlemciler tarafından Sovyetler Birliği için yine de başarı sayılmaktadır. Bir hafta sürecek olan dünya komünist partileri konferansında özellikle Çin, Çekoslovakya ve uluslararası komünist hareketlerin çeşitliliği konularındaki karşı tezler tartışılacaktır.

Kitap toplatıldı

■ Rosa Luxemburg'un çeşitli dünya dillerine çevrilen ve sol literatürde yer alan «Grevler, Sendikalar ve Partiler» adlı eseri de mahkeme kararıyla toplatılmış, eseri dilimize çeviren Ahmet Angın hakkında «komünizm propagandası» iddiasıyla soruşturma açılmıştır.

Toprak kimin?

■ Forum Dergisi'nde yayınlanan «Toprak Sizinindir» adlı girişinden dolayı öğretmen İbrahim Osmanoglu hakkında soruşturma açılmış, Ankara Savcılığı'nın talimatı üzerine, 312. maddeyi ihlal edip «sınıfları tehlikeli surette kin ve adavete tahrik ettiği» iddiasıyla İstanbul'da sorguya çekilmiştir.

A. F. K.'na saldırı

■ Kuruluşu günden beri birkaç kere saldırıya uğrayan Anadoluhisari Fikir Kulübü son olarak gece yarısı bazı zorbalardan tarafından tahrip edilmiştir. 27 Mayıs'ta ağaçlara astıkları afişlerinin de tahrip edildiğini geçen sayıda bildirdiğimiz Anadoluhisari Fikir Kulübü'ne giren saldırılar, eamaları kırıntılar ve evrakı da parçaladıktan sonra kaçmışlardır.

Arjantin'de terör

■ Arjantin'de haklarını arayan işçi liderlerinin ağır hapis cezalarına çarptırılmaları üzerine harekete geçen işçilerle öğrenciler Arjantin'in büyük şehirlerine bir süre hakim olmuşlar, fakat silahlı kuvvetlerin giriştiği hareket sonunda büyük kayıplar vermişlerdir. Ölen işçi ve öğrenci sayısı ellinin üzerindedir. Bunun üzerine iktidar komünistlere karşı teröre giderek, her türlü marksist çalışmayı yasaklayan bir kanun tasarısı hazırlamıştır. Bu tasarıya göre komünist ideolojisini yaymaga çalışanlar, 1-6 yıl hapse mahkum edileceklerdir. Öte yandan, Başkan Nixon'un «Uzmanlar Komandosu»nun başı Rockefeller, Latin Amerika'daki gezisi büyük tepkiye karşılandığından, on kişinin ölümüne, yüzlerce kişinin yaralanmasına yol açan gezisini yarıda bırakarak Amerika'ya dönmüştür. Latin Amerikalı bir diplomat, Rockefeller'in şahsında Yankee emperyalizminin protesto edildiğini bildirmiştir.

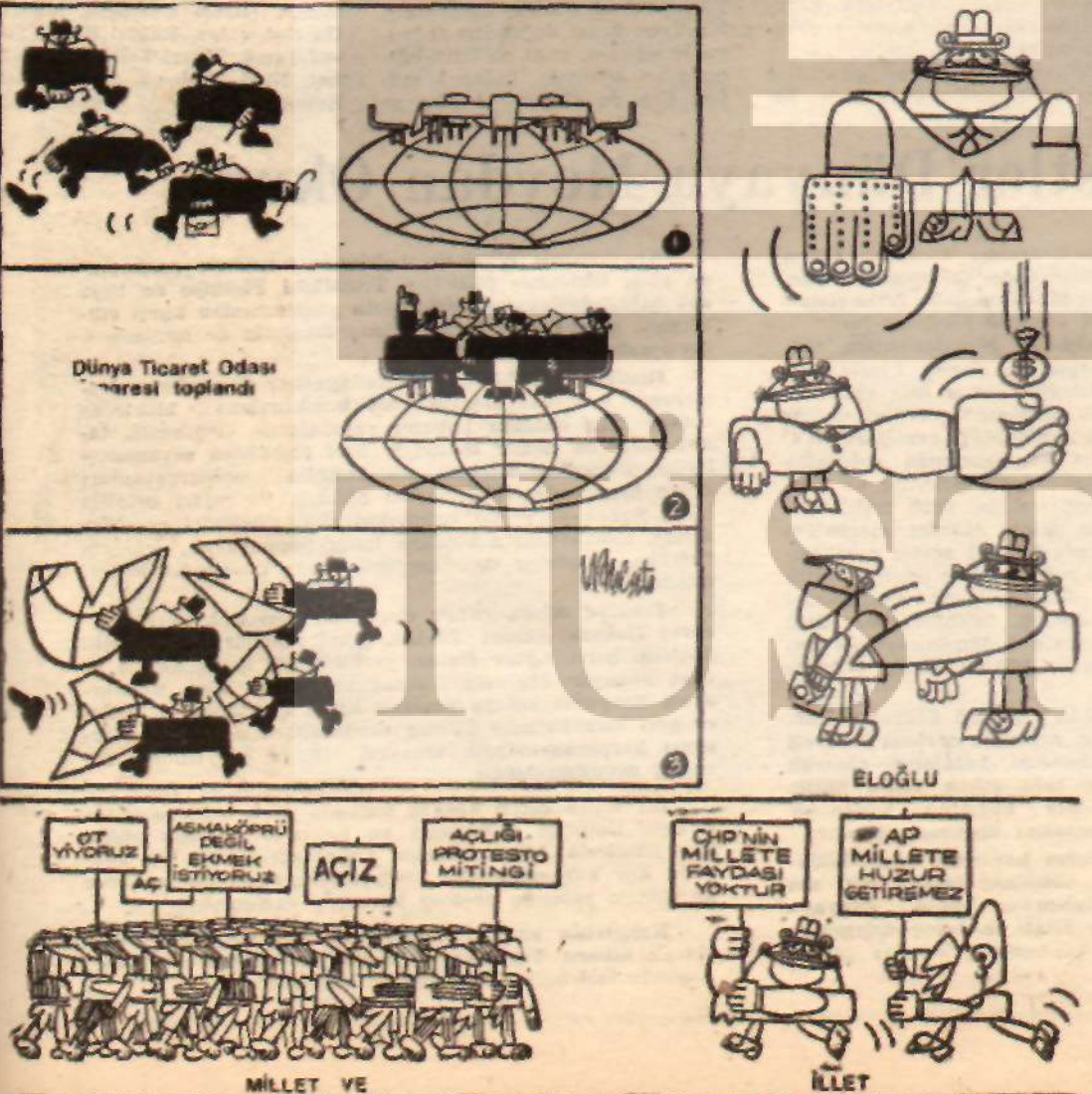
Sermaye meydan okuyor!

GEÇTİĞİMİZ hafta emperyalizmin boynu İstanbul'daydı... Dünyanın en büyük korporasyonlarının, tröstlerinin başları yada temsilcileri, Uluslararası Ticaret Odası Kongresi'nde bir araya geldiler. Bu kapitalistler kongresi, sadece Türkiye halkı bakımından değil, fakat bütün ezilen dünya halkları bakımından büyük önem taşımaktadır. Kongrede görüşülen konular ve alınan kararlar, şu gerçeği açıkça ortaya koymuştur. Uluslararası şirketler artık dünya imparatorluğunu pekiştirmek için bütün kayıtlardan, engellerden kurtulmak üzere harekete geçmişler, bütün dünya halklarına ve hükümetlerine meydan okumağa başlamışlardır. Baş kapitalist Watson, kongreden önce yazdığımız yazılardan dolayı: «ANTA saldırıan konuşmasında açıkça şunları söylemiştir: «Hükümetle aramızdaki eski aşk sona ermiştir. Kendi memleketimde geleneksel hükümet hizmetlerini özel idareye geri vermek için çok çalışmaktayız. Bana çok açık olarak görünüyorki, geleceğin hakiki dalgası marksizm değil, hür teşebbüstür; merkezîyet değil, ademî merkezîyettir; resmî sektör değil, özel sektördür ve sonunda millet değil, beynelmileldir. Bu sonuçta husus hayatidir. Bir hür dünyada beynelmilel bir ekonomi kuruyoruz. Bu öyle bir ekonomidir ki, eski sınırların ve ideolojilerin üstüne çıkmaktadır.»

NE yazık ki, bu kadar önemli bir toplantı, Türkiye'deki devrimci güçler tarafından gerektiği gibi izlenip değerlendirilememiş. TİP Genel Başkanı Aybar ile Teknik Okullar öğrencilerinden başka kimse bu «kapitalist zirvesine» tepki göstermemiştir. Oysa dünya halkları, bugün, sınırları, her türlü himaye tedbirlerini, tüm ulusal değerleri hiçe sayan enternasyonal bir saldırganlık karşındadırlar. Bu saldırı hareketinin vurucu kuvvetleri, uluslararası şirketler ve özellikle Amerikan şirketleridir. Bunun ayrıntıları ve rakamları iç sayfalardaki yazılarımızda verilmiştir. Bu enternasyonalist sermaye hareketine bugün yeni bir de isim takılmıştır. «Uluslararası» değil, «çok uluslu» korporasyonlar... Bu da yutturmacanın yeni bir şeklidir. Sözüm ona artık bir ulusun, örneğin Amerika'nın şirketlerinin uluslararası faaliyeti değil de, birçok ulusun dahil bulunduğu şirketlerin uluslararası faaliyeti söz konusudur. Ama bu «çok uluslu»luğun arkasında hakim kuvvet yine Amerikan sermayesidir. Nitekim, bizzat ICC'nin uzmanı Dr. Rolfe'un hazırladığı rapora göre «çok uluslu» sermayenin 55 milyar doları Amerikan, 16 milyar doları İngiliz, 4 milyar doları Fransız, 3 milyar doları Kanada, 2,5 milyar doları da Alman kapitalistlerine aittir! Çeşitli isim ve kıyılar ardında gizlenen meşum kuvvet yine Amerikan emperyalizmidir.

TAKSİM'deki kâsanede yapılan kongre bir gerçeği daha açık seçik ortaya koymuştur: Türkiye gibi uluslararası korporasyonların yüzdeyüz peşesindeki bir ülkede devrimci mücadele, demokratik devrim ve anti - feodal mücadele aşamasının çok ilerisindedir, doğrudan doğruya anti - emperyalist ve anti - kapitalist mücadelesindedir. Masabaşı strateji hesaplarıyla, ihanetini içinde bulunduran hayali güçbirliği projeleriyle devrimci mücadeleyi sağlam çizgisinden saptırmak gayretkesliğine düşenler, burunlarının ucuyla toplanan kapitalistler kongresini bizzat izlemek zahmetine katlanmamışlardır. Millîci güçler safında sayılmak istenen millî (!) sanayiciler de, bürokratlar da, orada, komprador burjuvaziyle, toprak ağalarıyla ve tabii en önemlisi uluslararası korporasyonların temsilcileriyle haşırneşir olmuşlar, geri bıraktırmış dünya ülkelerini, bu arada bizzat kendi ülkelerini bu soygun çeteleriyle birlikte daha fazla sömürme hesaplarına katılmışlar, Watson'ların dümensuyunda saflarını tesbit etmişlerdir. Türkiye'de bu kapitalistler zirvesine karşı tepkinin sadece emekçilerin sosyalist örgütünden ve onun stratejisini benimsemiş gençlik örgütlerinden gelmesi da, bu güçler dışındaki unsurların ihanetini belgelemektedir. Devrimci güçler, CHP ihanetinden sonra, kapitalistler zirvesinin ortaya koyduğu bu gerçekleri de dikkate alarak stratejilerini, tutumlarını bir kez daha gözden geçirmek zorundadırlar.

• GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

Kongrede,
«Mao'nun
da solunda»
gördüğü
ANT'a
saldıran
tas
kapitalist
Watson...

Bozuk
İngilizce-
siyle
uluslararası
korporas-
yonlara
temenna
çakan
Demirel

Kapitalistlerin Skandallar Kongresi!

yük tepki göstermiş. «Ben A-
merikalıyım, bu kuruluşun baş-
kanıyım... Dilediğim gibi konu-
şurum. Konuşmamı değiştirme-
yeceğim...» diye diretmıştır.
Watson'ın inatından vazgeçire-
bilmek için temaslara bütün gün
devam etmiş, olay bütün kon-
gre üyeleri ve yerli, yabancı
basın mensupları tarafından
duyulmuş, tam bir skandal ha-
lini almıştır.

Nihayet geç vakit Watson'ın
inatı kırılmış ve ertesi gün
konuşmasının ANT'ı doğrudan
doğruya suçlayan ve İstanbul'a
«Konstantinople» diyen bölün-
lerini değiştirmiştir.

Bu olay, uluslararası kapita-
listler kongresindeki skandallar-
ın en büyüğüdür, ama skandal
bir tane değildir!

Skandallar serisi, daha önce
kongrenin organizasyonu ara-
sında başlamıştır. Geçen sayı-
larımızda da belirttiğimiz gibi,
özel sektörü Demirel'in dış
kapitalistlere kendini göster-
mek için ısrarla İstanbul'da
toplantıya istediği kongreye,
23 yıldan beri süruncemede bı-
rakılan opera sarayı alelacele
yetistirilmiştir. Ancak iş, kon-
gre yapılacak binayı, fakir mil-
letin parasıyla alelacele tamamlamakla bitmemiş, 66 ülkeden
gelecek 2000'den fazla delega-
nin, eşlerinin, kızlarının ve sek-
reterlerinin masraflarını ve a-
ğırlanmalarını sağlamak gibi
mali bir problem zuhur etmiş-
tir.

İlk ağızda kongrenin Türki-
ye'ye 4 milyon liraya patlaya-
cağı hesaplanmış, bu parayı
sadece 1 milyon 250 bin lirasını
Türkiye'deki odalar karşılamış,
2 milyon lirası doğrudan doğru-
ya hazineye, yani milletin büt-
çesinden ödemiş, kalan 1 mil-
yon lira da şirket, banka ve

iktisadi devlet kuruluşları tara-
fından sağlanmış. Ve büyük
ölçüde devletin finanse ettiği
kongrenin daha açlığında, dev-
letin bir numaralı misafiri (!)
Watson, doludizgin devlete sal-
dırarak kadirbirliliğini göster-
miştir!

Tabii, dünyanın dört bir ya-
nından gelen milyonerlerin a-
ğırlanmasında harcanan para-
lar 4 milyonla da kalmamıştır.
Hilton, Park Otel, Pera Palas,
Keban Otel, Büyük Tarabya
Otel, Divan Otel, Dilsen Otel,
Çınar Otel gibi en lüks oteller-
de misafir edilen milyonerler
ve beraberlerindeki, daha İs-
tanbul'a ayak basar basmaz he-
diye yağmuruna tutulmuş, ge-
rek cumhurbaşkanının, gerek
başbakanın, gerekse yerli işa-
damlarının Dönmüş Sarayı,
Kültür Sarayı, Hilton gibi yer-
lerde verdikleri 3 bin kişilik zi-
yafetlerde şampanya ve viskiler
su gibi akmış, yüzlerce kilo
siyah ve kırmızı havyar, en na-
dide Türk yiyecekleri yenilmiş,
Zeytinburnu'nun, Taştarla'nın
susuzluktan kıvrandığı günlerde
İstanbul'un mutlu kesimine
«bımbır gece masah» havası ya-
şatılmıştır. Ve bunların hepsi,
büyük ölçüde devletin parasıyla,
milletin parasıyla yapılmıştır.

Kültür Sarayı'nın «ticari» bir
havaya büründürülmesi için
Demirel iktidarının himayesinde
ve sakat Odalar Birliği Ba-
kanı Sırrı Enver Batur'un baş-
kanlığında Sakıp Sabancı, Beh-
cet Osmanoğlu, Enver Ak,
Feridun Alpat, Haydar Ayral,
Mücahit Büktas, Necmettin Er-
bakan, Şaban Gazioglu, Muhi-
tin Gençcan, Rahmi Koç, Yu-
suf Tanık, Hayri Terzioğlu, Fer-
hat Nuri Yıldırım ve Namık
Kemal Savun gibi kapitalist-

BUNDAN tam iki ay
önce, ANT'nın 8 Nisan
1969 tarihli 119. sayısında,
«Dünya Kapitalistleri İstanbul'da
niçin toplanıyorlar?» başlık-
lı bir haber yerliyordu.

Aynı haberin içerisinde bir de
fotoğraf vardı. Lejandı şöyleydi:
«WATSON - 1 No'lu para-
babası».

İşte ANT'nın iki ay önce ha-
berini verdiği ve karanlık emel-
lerini deşifre ettiği dünyanın
en azık kapitalistleri geçen ha-
fta İstanbul'da toplanmışlardır.
Ve 1 No'lu parababası Wat-
son'un kongreyi açmak üzere
geldiği İstanbul'da yaptığı ilk
iş, Türkiye'de bu soygun plan-
lamasını tek başına ele alan ve
ortaya koyan ANT Dergisi'ne,
bütün mantık kurallarını ayak-
lar altına alarak ve diplomatik
ölçüleri hiçe sayarak, küstahça
saldırmak olmuştur.

Amerika'dan özel uçağı ile
gelen Watson, İstanbul'a iner
inmez, ta Amerika'da hazırladığı
bir metni türkçeye çevirtirerek
(1 Haziran pazar
günü Türkiye saatıyla öğle üze-
ri dağıtılmak üzere tutulacak)
ambargosuyla basın servisine
vermiştir. Basın Servisi de, bir
gün sonra, yani pazartesi gün-
nü yapılacak olan konuşmayı,
bu kaydı göz önünde tutarak,
bir gün önce, yani 1 Haziran
Pazar günü öğleden sonra Türk
gazetecilerine dağıtmıştır.

Bir numaralı parababasının
ne diyeceğini merakla bekleyen
gazeteciler, ellerine tutuşturulan
metnin ilk satırlarına göz
atar atmaz, kelimenin tam an-
lamıyla şoke olmuşlardır. Zira,
bu bir açgözü konuşmasından çok,
suçlamalarla dolu bir polemik
niteliğindedir.

İşte, konuşmanın ilk paragra-
fı:

«Size bu sabah ne söyleyebi-
leceğimi haftalardır düşündüm.
Dünya iş aleminde geçmiş iki
yıl size özetleyecek, benim gö-
rüşüme göre nerede olduğumuzu
size söylemeye çalışacak ve nereye
gidebileceğimize ait tahminimi
sizinle paylaşabileceğim bir yol bulmak
istedim. İhtimamı sonunda, hiç umulmadık
bir yerde, bir küçük İstanbul
gazetesinde buldum. Makale
yazarının inançları, anladığıma
göre, Mao Çe Tung'un biraz
daha solunda...»

Arkasından, ANT'nın haberin-
den paragraflar alınmakta ve
«Ben bu makaleyi ciddi olarak
ele almak niyetindeyim. Makale
yazarına direkt olarak cevap
vereyim ve kendisine kapitalist-
lerin son zamanlarda ne oyun-
lar oynadıklarını söyleyeyim»
denildikten sonra uluslararası
kapitalizmin başarılarından ve
hizmetlerinden söz edilmekte,
marksizme ve sosyalist ülkeler-
deki uygulamalara şiddetle çatılmaktadır.

Watson'ın konuşmasındaki
bir başka büyük gaf da, Fethi-
nin 518. yıldönümünde geldiği
İstanbul'dan, konuşmasında
«Konstantinople» şeklinde söz
etmesi olmuştur.

Metni okuyan gazetecilerin
kendileriyle yaptıkları konuş-
malardan ve tartışmalardan
Watson'ın açgözü konuşmasının
büyük gürültü kopartacağını,
belki de bir skandala sebep ola-

bileceğini farkederek kongre yö-
neticileri, derhal duruma müda-
hale etmek ihtiyacını duymuş-
lar ve Başkan Watson'la tema-
sa geçmişlerdir. Bir yandan U-
luslararası Komite Başkanı Sırrı En-
ver Batur, bir yandan Türkiye
Hükümeti sözcüleri, bir yandan
da Birleşmiş Milletler Temsilci-
si Philippe de Seynes, konuş-
manın diplomatik bir skandala
yolaçabileceğini belirterek de-
ğişiklik yapmasını Watson'dan
istemişlerdir. Bu arada emniyet
yöneticileri, bu konuşma res-
men yapıldığı takdirde, «Mao
Çe Tung'un solunda» niteleme-
sini bir «ihbar» saymak ve
ANT'nın yöneticilerini tutukla-
mak zorunda kalacaklarını, bu-
nun da bir başka skandala yol
açabileceğini Watson'a lisani
münasipçe izah etmeye çalış-
mışlardır.

Watson, kendisine yöneltilen
bu müdahaleler karşısında bü-

Kapitalistler Dünyaya Meydan Okudu

İstanbul'da toplanan Uluslararası Ticaret Odası
Kongresi, uluslararası şirketlerin daha da sendirmelerini,
buna karşılık geri bırakılmış ülkelerin daha fazla sömür-
ülmesini öngören başlıca iki konuyu görüşmüştür.

Bunlardan biri İCO tarafından görevlendirilen Sid-
ney E. Rolfe'un hazırladığı rapordur. Rapor, Uluslararası
Şirketlerin hakları ve sorumluluklarını dile getirdikten
sonra bu şirketlerin teşvik edilmeleri gerektiğini savun-
maktadır. Rolfe'un raporunun öngördüğü amaçları, İCO
Genel Başkanı Watson, açış konuşmasında vulgarize
ederek şöyle özetlemiştir: «Uluslararası şirketler ve dünya
ticareti, dünyadaki milli müesseseler üstü teşkilatla-
rın en tesirliisidirler. Geleceğin hakikî dalgası, marksizmin
değil, özel teşebbüstür. Merkezîyet değil ademî merkezî-
yettir. Resmi sektör değil özel sektördür ve sonunda milli
devlet değil, beynelmüldür.» Rapora göre, uluslararası
şirketlerin gelişmesi teşvik edilmeli, önündeki her türlü
engeller kaldırılmalı, bu engellerin kaldırılması için ka-
pitalistler bulundukları ülkelerin hükümetlerine baskı
yapmalıdırlar.

İkinci önemli konu ise, GATT'nın eski Sekreter Yar-
dmcısı Jean Royer'in ülkeler arasında serbest ticareti
öneren bütün engellerin yıkılmasını, kotaların, gümrük
duvarlarının kaldırılmasını ve 1982 yılına kadar bütün
dünyaya yüzde yüz serbest, her kayıttan azade bir
ticaret düzeninin hakim kılınmasını öngören planıdır.

Uluslararası korporasyonların hararetle savundukla-
rı bu önerilere karşı kongre süresince birkaç cılız ses
yükselmiştir. Watson'un küstahça ve bütün dünyaya
meydan okuyan konuşmasına Hint ve İsveç delegeleri,
«bir gaf olduğu», «düzumsuz polemige yolaçtığı» gerek-
çesiyle karşı çıkmışlardır.

Az gelişmiş ülkelerin haklarını korumak durumun-
da olan Birleşmiş Milletler Temsilcisi Philippe de Sey-
nes dahi, uluslararası şirketlerin güçlenmesine karşı çı-
kmanus, sadece geri bırakılmış ülkelerin de korunması
tavsiyesinde bulunmuştur.

Hindistan, Pakistan ve Madagaskar delegeleri, ulus-
lararası korporasyonların geri bırakılmış ülkelerde
sadece lüks imalata yatırım yapmalarını eleştirmiş, fa-
kat onlar da netice itibarıyla özel teşebbüsün savunmuş-
lardır. Meksika delegesi, uluslararası korporasyonları
«fil» benzetmiş, «Fillerin bu salonda tepişmesi ortağı
allak bulak eder. Bu bakımdan ehlileştirilmesi gerekir»
denmiş, ancak esasta bunlara karşı çıkmayarak, «ehlileş-
tirirken elimizden de kaçamayalım» endişesini belirt-
miştir.

Türkiye adına gerek Başbakan Demirel, gerek Ti-
caret Bakanı Ahmet Türköl, gerek Odalar Birliği eski
başkanı Sırrı Enver Batur, gerek Türk kapitalistleri a-
dına konuşan Mücahit Büktas ve Rahmi Koç, uluslar-
arası korporasyonlara esastan karşı çıkmamışlar, sade-
ce geri bırakılmış ülkeler ekonomilerine yine uluslar-
arası korporasyonların vesayeti altında gözetilmesi ge-
reğini savunmuşlardır.

Bir hafta süren kongre sonunda ufak tefek değişik-
liklerle Rolfe'un raporunun ve Royer'in planının bütün
üye ülkelerin hükümetlerine kabul ettirilmesi ve dünya-
yada dev korporasyonlar imparatorluğunun bir an önce
kurulması yolunda prensip kararına varılmıştır.

Kongrenin en ilgi çekici yanı ise, sosyalist ülke
olarak bilinen Yugoslavya'nın da uluslararası korporas-
yonlarla işbirliğini benimsemesi olmuştur.

KONGRE SALONUNDA TERLEYEN DÜNYANIN AZILI KAPİTALİSTLERİ

Azılı kapitalistlerin Galatasaray hamamında terleyen eşleri...

lerden kurulu bir milli komite aylardan beri hummalı faaliyet içindeydi.

Bu milli komite, dünya kapitalistlerinin İstanbul'da krallar gibi ağırlandığı ve kongrenin yabancı parababalarına parmak ısırtacak kadar mükemmel şekilde yapılması için bir takım tali komiteler kurarak kilit noktalardaki bütün şahısları ağına düşürmüştür.

Vali Vefa Poyraz ve Belediye Başkanı Fahri Atabey'in başkanlığında Nejat Eczacıbaşı, Vehbi Koç, Sadık Eliyeşil, Fuat Bezman, İzzet Akosman, Ahmet Dalı, Hayri Baran, William Girard, Kemal Haraççı, Sakıp Sabancı gibi parababalarının, Selami Pekün gibi bir generalin, Burhan Felek gibi bir gazetecinin de dahil bulunduğu bir şeref komitesi kurulmuştur. Tabii Poyraz ve Atabey ağı düşürüldükten sonra İstanbul şehrinin bütün imkanları kapitalistlerin önüne serilmiştir.

Kongre binasının düzenlenmesi için 1 Numaralı Komite kurularak tanınmış mimarlar ve dekoratörler bu komiteye dahil edilmiş, İstanbul Telefon Müdürü Ömer Kolçak, Posta Müdürü Şerafettin Söhmen, Yolcu Salonu Müdürü Ayval Fensev, Sağlık Müdürü Zeki Bilgin, Bahçeler ve Parklar Müdürü Hâşmet Aytac da komitede unutulmamıştır!

Resepsiyon ve gösteriler için 2 Numaralı Komite görevlendirilmiştir. Bu komitede Zübeyde Aktay, Cahide Atakol, Melike Bayburt, Ulviye Bengisu, Saniye Çintav gibi sosyete kadınlarının yanı sıra İstanbul Turizm Müdürü Ziya Hünerman, İstanbul Ticaret Müdürü Ahmet Edip Kuşdemiroğlu, Askeri Müze Müdürü Albay Sabahattin Doras, Arkeoloji Müdürü Necati Dolunay, Topkapı Sarayı Müdürü Hayrullah Örs, İstanbul Protokol Müdürü Metin Sener de ihmal edilmemiştir.

Ağırlama ve Tagama işleriyle görevli 3 Numaralı Komite'de ise Eğitim Müdürü Ali Yalkın'dan tutun, Trafik Müdürü İhsan Özmen, Yeşilköy Gümrük Müdürü Nihat Okan, Belediye Zabıtası Müdürü Mithat Öztekin, Havaalanı Müdürü Naci Doyran ve Emniyet Müdürü Muzaffer Çağlar'a kadar bütün

resmi görevliler mevcuttur.

İlgi çekici komitelerden biri de, Halkla İlişkiler Komitesi, yani propaganda işlerini yöneten 4 numaralı komitedir. Bu komiteye Bâbüâli basınının kilit noktalarındaki herkes dahil edilmiştir: Hürriyet Genel Yayın Müdürü Necati Zincirkıran, Anadolu Ajansı Müdürü Selami Akpınar, Haber Ajansı Müdürü Ahmet Urgan Baran, Tercüman Genel Yayın Müdürü Saadetin Çulcu, Radyo Müdürü Hikmet Münir Ebicioğlu, Cumhuriyet Genel Yayın Müdürü Ecvet Güresin, Milliyet Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi, Türk Haberler Ajansı Müdürü Kadri Kayabal, Son Havadis Genel Yayın Müdürü Mithat Perin ve sosyalist (!) Akşam Gazetesi'nin patronu Nur Okten!

Böylece bütün kilit noktaları dünya kapitalistleri hesabına ele geçiren ve bütün imkanları bu bağlantılar sayesinde kolaylıkla kullanan kongre tertipleri, kapitalistleri ve eşlerini eğlendirmek görevini de, sosyetenin en tanınmış kadınlarından kurulu bir komiteye vermiştir.

Bu hizmetlerin yerine getirilmesinde en büyük rolü, bu işin profesyonelleri olan ve Kongre Genel Sekreteryası olarak görevlendirilen İnci Pirinçcioğlu ile Fethi Pirinçcioğlu oynamışlardır.

Bu muazzam kapitalizm hizmetleri kadrosu, Kültür Sarayı'nın şehrin her yanı ile bağlantısını kurdukları gibi sarayı da bir minyatür şehir haline getirmişlerdir. Bankadan postaneye, fotoğraftan dükkandan hatıra eysası satış vitrinine kadar her şeyi sağlanan Kültür Sarayı, çeşitli ülkelerin aşgari müsterekleri ezengiği olan renk renk, boy boy, cins cins insanın bir araya toplamıştır.

Tabii kongrenin en ilgi çekici tipleri, ihtiyar milyonerlerin göz zevklerini tatmin etmek için seferber edilen emini etekliler ordusu olmuştur. Birbirinden güzel kızlar evolunteer — gönüllü yada görevli adı altında kongre boyunca milyonerlere kırılmışlar, göz sömürsler, bir dediklerini iki etmemişlerdir!

Kongrenin açılışındaki skan-

Kapitalizmin Zirve Toplantısı

Komünist Partilerin zirve toplantısı Moskovada yapılırken, Kapitalistlerin zirve toplantısı da Konstantinopl'da yapıyor. Toplantı yerleri çok uygun. Moskova Komünist ihtilalin başkenti, Moskova en büyük komünist devletin başkenti. Sovyetler Birliği dünyanın en güçlü iki devletinden birisi. Konstantinopla gelince, dünyanın en büyük şehirlerinden birisi o da. İki yüz yıllık bir sömürüye, Anadolu'nun, Türk halkının sömürgecilere sömürülmesine merkezlik etmiş. Şimdi de, az gelişmiş memleketler arasında kuzu kuzu sömürülen, gık demeyen bir memleketin en büyük şehri. İstanbul dış düşmana iki yüz yıldır yataklık ediyor. İki yüz yıldır korkunç sömürünün belki de dünyadaki en büyük yatak şehri... Bugün de yatak şehirler arasında İstanbul yataklık ödevini «hakkiyla ifa» etmekte birinci gelir.

Kapitalizmin zirve toplantısı Vasingtonda olsaydı bu kadar ilginç olmazdı. Londrada, Pariste, Bonda, Romada olsaydı bu kadar ilginç olmazdı. Kapitalizme yataklık eden en büyük, en kadim şehirde olması çok ilginç. Bu bir sembol meselesi. Komünist Partilerin zirve toplantısı nasıl Varnada, Köstence'de, Niste olamazsa, olursa da ilginç olmazsa, kapitalizmin zirve toplantısı da başka bir şehirde olsaydı bu kadar ilginç olmazdı. Her şey yerli yerinde, her şey aslına uygun... Ve İstanbul çelişkileri bakımından da Kapitalizmin zirve toplantısı yapılmaya uygun... Bir yanda üç yüz bin gecekondu ile başka bir şehir... Bu başka şehirde su yok, elektrik yok... Yıkık dökük kovuklar ki, yazın dehşet toz bulutları altında, kışın çamura boğulmuş... Bu şehirde birbirinin sırtına binmiş sokaksız caddesiz evlerde, hasa, kovuklarda oturanlar hastalıklar içinde yüzüyor. Okul yüzü görmüyor çocuklar... Açlık diz boyu. Bir lokma ekmeğe muhtaç insanlar... Anadolu yağmurdan kaçıp İstanbul dolusuna tutulmak için her yıl binlerce binlerce insan bu gecekonduya doluyor. İstanbul Fatih ordusu gibi cepecevre kuşatılmış. Bir açlar ordusu... Bu kadarı yeter... Gecekondu edebiyatı tatsız bir edebiyat...

Bu kapitalizmin yatak şehrinin görkemli yanını da söylemek gerek. Milyonlar eden villaları, yalılarıyla asıl İstanbul, gerçek Konstantinopl... Yılda milyonlar, milyonlar kazananların şehri... Bir gecede on bin lira harcayanların şehri... Eğlence, fuhuş şehri... Viskinin, şampanyaların, Fransız şaraplarının sel gibi aktığı yer... Güzelim şehir... Ve boğaz kıyıları ve Erenköy ve Şişli ve Göztepe ve Beyoğlu... Mutlu azınlığın şehri. Dünya kapitalizmine yataklık eden şehrin, büyük bezirganları. Yılda vermedikleri vergiden bile bir milyonun üstünde vergi veren on bin aile... Aldınız mı şimdi? Anladınız mı şimdi, Komünist zirve Moskovada yapılırken Kapitalist zirve için İstanbul-

da toplanıyor? Bir şey daha var, bunu belki iyi anlatamadım... Konstantinopl dünya kapitalizminin ilk komprador şehridir. Kapitalizm bu büyük şehre bunun için de saygı duyar... Bunun için de burada zirvesini topladığından dolayı ne kadar övünsek yeridir. Böyle bir şehrimiz var ve bu şehrimiz iki yüz yıldır dünya kapitalizmine yataklık ediyor. Burada da Türk milleti birinci. Az övünmü bizim için? Birinciyiz ya... Dünyada kompradorluğu da icat edenlerden biriyiz ve İstanbul bunun büyük merkezi. Ve dünyada kapitalizmin başlıca yataklarından biridir bu büyük, güzel, görkemli şehrimiz.

Burada biz onlara zirve derken şaka etmedik. Politika kapitalizmin elinde bir oyuncaktır. Nikson, Kisinger, Vilson toplantısı İstanbulda gerçek zirve toplantısı olmayabilirdi. Ama bezirganların başları toplanınca İstanbulda, yani Konstantinopla gerçek zirve olur. Kapitalizmin gerçek zirvesi budur. Ve İstanbulumuzda toplanmıştır. Bugün Türk milleti için az onur mu bu? Az övünmü? Bütün milletçe hamamdaki bezirgan karıları gibi göbek atsak sevincimizden övünçümüzden, o bile az... Davullu zurna- lar düğümler kurmalıyız... Havalı fişekler... Bakın havalı fişek çok uygun... Malzemesini bu toplanan bezirganlardan alırsınız... Kısa günün kârı az olur ama... Gene de bir şey... Bütün memleket göğünü havalı fişeklerle donatmış ki, dünyanın dört bucağından koşup gelmiş bezirgan büyüküklerinin bir zararları olmasın... Havalı fişeklerden masraflarını çıkarsınlar.

İstanbulun başına çok işler gelmiştir. Yakılmış yıkılmış, yağma edilmiştir. İstanbulla hakaret edilmiştir. Zorla kızlarının ırzına geçilmiştir... Halkı zincire vurulmuştur. Toptan katledilmiştir... İstanbul zaferler de yaşamıştır, onurlar da... İstanbul şehrinin zafer dönüşünün sevinçleri de yularca çınlamıştır... Onursuzluklar ve zaferler yaşamıştır bu şehir... Ama İstanbul bütün tarihinde böylesine onurlu olmağa hak kazanmamıştır... Amerikan donanmasına muhabbet tellâhlığı yaptığı zaman bile bu kadar öğrenmeğe hak kazanmamıştır. İstanbul tarihinin en onurlu çağını yaşıyor... İki yüz yıldır yataklık yaptığı kapitalizmin zirve toplantısı burada, İstanbulda, Konstantinopla yapıyor. İstanbulun hakkı değil mi bu? Bu kadar onur payı İstanbulumuzda az bile... Dünyanın en büyük imparatorluklarından birisini kurmuş milletimize az bile... Az bile, az bile, az bile... Biz kişiliği olan insanlarız. Bakın Başbakanımız bile İngilizce konuşuyor. Yaşasın be. Hem de yeni bir İngilizce, İsparta İngilizcesi konuşuyor. Bu İngilizceden kimse bir şey anlamadı mı diyeceksiniz. Öğrensinler köftehorlar. Gelecek sefere İsparta İngilizcesini öğrenip öyle gelsinler Konstantinopla. Haydi hayırlısı. Yaşasın İstanbul! Tarih- ten önce vardı, tarihten sonra varız.

Yazar KEMAL

dallardan biri de, «Başbakan Demirel'in açış konuşmasını İngilizce yapmasıdır. İngilizceyi doğrudurüst telaffuz edememesi bir yana, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin başında bulunana zatin, Türkiye'deki bir uluslararası kongrenin açış konuşmasını Türkçe yapması gerektirdi.

Bir başka skandal da köşke Kültür Sarayı'nın havalan- dırma tertibatının işlememesi olmuştur. Korkunç sıcakta milyonlarca buram buram ter dökmeleri görülecek şeydi.

Fakat skandalların şahi, şüphesiz, milyonerlerin hamam sefası idi! Bizzat Vehbi Koç'un kızının önyak olması ve Sultukule'den genç takımları tutulmasıyla Galatasaray Hamamında organize edilen bu hamam partisine katılan milyonerlerin eşlerinin çulçiplak resimleri ertesi gün gazetelerde yayınlanınca ortalık birbirine karıştı. Genel Kurul Sekreteri Sir Walter Hill, Kongre Başkanı Sırrı Enver Batur'a resmi bir yazı göndererek durumu protesto etti.

Milyonerlerimizin kendi kâşanelerinde, yabancı ağababala-

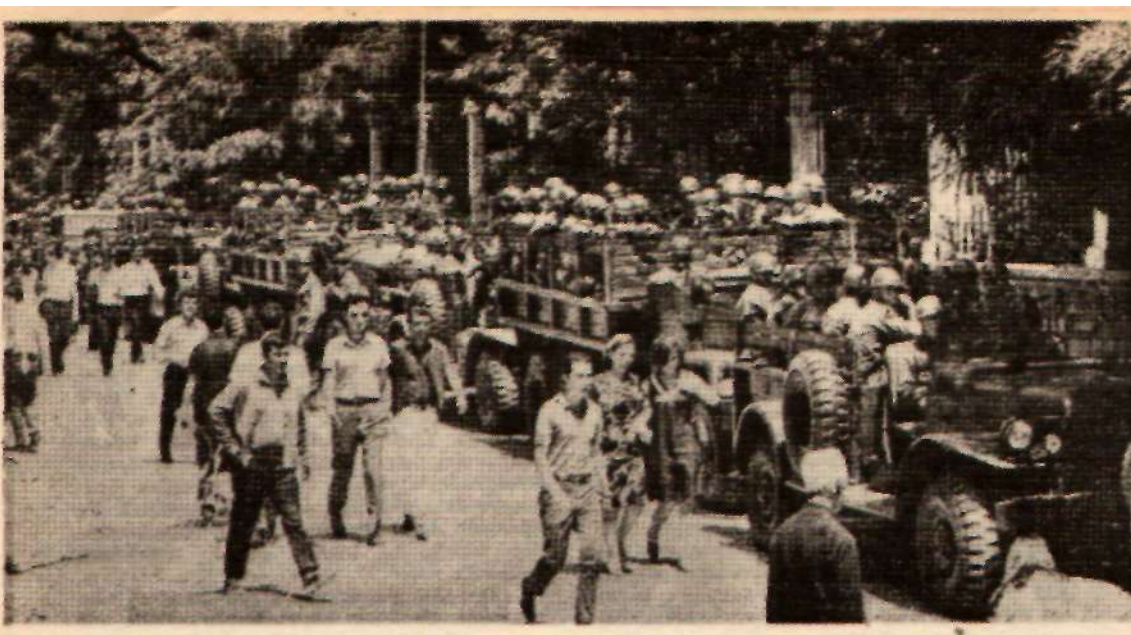
rı şerefine verdikleri partileri binbir gece masallarını andıran hikâyeleri gazeteleri günlerce meşgul etti! Tabii bu hikâyelerin en libret vericisi, Rahmi Koç'un yalısında aşka gelip «Love is a many splendoured thing» şarkısını söyleyen kapitalist Watson'un daha sonra bacaklarını havaya dikerek dünyanın en iyi ayakbabağını giydiğini ispatlamak «sonradan görme» oldu!

Peki bütün bu skandal haftası boyunca Kültür Sarayı'nda neler konuşuldu, neler karara bağlandı. Bununla ilgili detaylı haberlerimiz diğer sütunlarımızdadır. Ancak, kongre Watson'un «uluslararası şirketler»in sınır tanımayan gelişme ve dünyaya hükmetme eğilimini tescil etmekten başka bir şey yapmış değildir. Bizim gibi geri bırakılmış ülkelerin delegeleri ise, vurgundan kendilerine de pay düşer hesabıyla bu dev tröstlerin dev hesaplarına «eyvallah» demekten başka bir şey yapmamışlardır. Geri bırakılmış ülkelerin dev şirketler tarafından daha serbestçe sömürülmesi ve hükümetlerin etkilenmesini karara bağlamış-

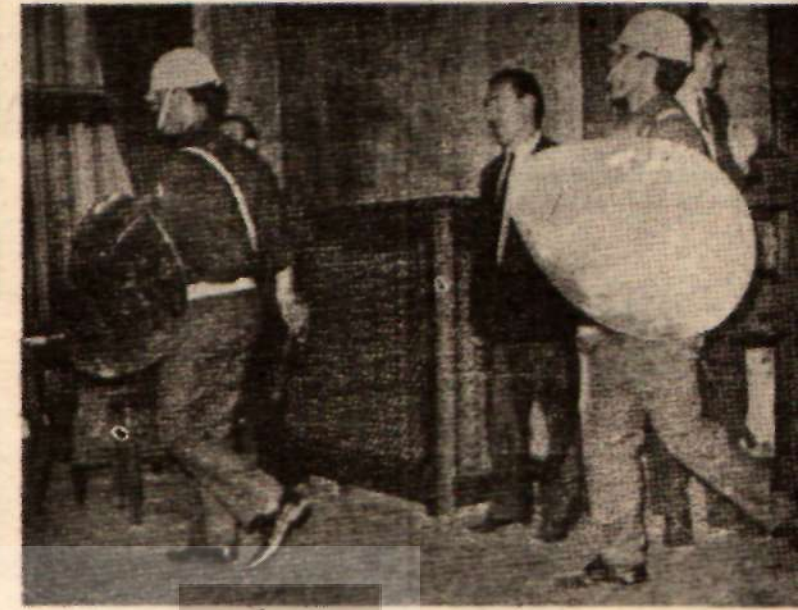
tur. Amerika Başkanı, kongrenin havasından, bizimkilerin itaatkarlığından ve Amerikan emperyalizmine yeni sömürme imkanları sağlanmasından öylesine memnun olmuştur ki, kongre başkanlığına alelacele bir kutlama telgrafı çekmiş, bu arada Demirel'in kendisiyle aynı paralelde düşünmesinden duyduğu memnuniyeti belirtmeyi de unutmamıştır.

Ya Watson'un değişmesi. Evet, iki yıllık hizmet süresi dolan Watson başkanlıktan çekilmiş, yerine geri bırakılmış bir ülkenin, Hindistan'ın delegesi Bharat Ram getirilmiştir, ama, o da emperyalizmin bir çıkar ortağından başka bir şey değildir. Nitekim bizzat Watson'ın açıkladığına göre, başkanlığı teslim ederken Ram'a kendisinden ayrı düşüncede olup olmadığını sormuş, Ram da Watson'a şu cevabı vermiştir: «Papa'ya, sen katolik misin, ortodoks musun, diye sorulur mu?

Evet emperyalizmin kilisesinin başpapaı değişmiştir, fakat sömürü aynı sömürüldür. Üstelik bu defa alınan kararlarda daha da zorlu ve cüretkar olarak sürdürülecektir.

28 Nisan 1960'dan beri ilk defa üniversiteyi kuşatan askeri birlikler (yanda) ve Rektör'ün çağrısı üzerine üniversite merkez binasına giren toplum polisleri (altta)

POLİS İŞGALİNDE, ÇIKARCILARIN HİZMETİNDE BİR ÜNİVERSİTE

ÜNİVERSİTE gençliği 350 günden beri üniversite reformu için «demokratik üniversite», «halka dönük eğitim» sloganlarında somutlaşmış bir mücadele yürütüyor.

Yaklaşık olarak bir yıldan beri işgaller, boykotlar, çatışmalar bittirini kovalıyor. Bir yandan politikacılar, üniversite ağaları günü kurtarmak, öğrenciyi yatıştırmak için sözler veriyor, «reform derhal gerçekleştirilecektir» diyor, öte yandan reform için direnişte bulunan gençler mahkemelere sürülüyor, toplum polislerine dövülüyor, zindanlarda sü-ründürülüyor! Evet, reform a-öma oirtakım göstermelik çalışmalar yapıyor, ama üniversite hâlâ aynı üniversite eğitimi nâla halka karşı, çıkar gruplarının hizmetinde eğitim!

Gençler tam 350 gündür gerçekten olağanüstü bir s- göstererek beklediler. Ama ş- bir gerçek, üniversite yöneticileri de, iktidar da, bütün burjuva politikacıları da gençleri al- dattılar, üstünden bir yıl geçtiği halde reformu gerçekleştir- mediler. Sözüm ona bir reform tasarısını da Senato'da uyut- rak parlamentoyu alelacele ta- tile soktular.

Parlamentonun bu sorumsuz- ca davranışı elbette gençlerden ve çıkar gruplarının hizmetin- de olmayan öğretim üyelerin- den gerekli tepkiyi görecekti. Nitekim parlamentonun reform tasarısını kanunlaştırmadan ta- tile girmesi üzerine üniversite- nin yönetim kademelerinde ist- ifalar başlandı. İstanbul'da Ec- zacılık, Hukuk, Cerrahpaşa Tıp Fakülteleri dekanları, Anka- ra'da üniversite rektörü ve on dekan durumu protesto etmek üzere görevlerinden ayrıldılar. Bilim adamı onuruna sahip her öğretim üyesinin bu oldukları idari görevlerden istifade et- mesi artık bir zorunluluktu.

31 Mayıs cumartesi günü İstan- bul Üniversitesi Senatosu toplanacaktı. Madem Senato 350 gündür reform tasarısı ü- zerinde kendine düşeni yapma- mış, madem iktidarı baskı al- mada bulundurmamıştı, öyleyse «endilerine düşen» tek görev vardı: Toplanı istifa etmek.

30 Mayıs cuma günü Hu-

kuk'lu öğrenciler istifa etmiş bulunan Dekan Tarık Zafer Tu- naya'ya giderek yeni atanacak dekan tanımadıklarını, kendi- sini sonuna dek destekleyecekleri- ni söylediler. Aynı gün İktisat'lı öğrenciler de, dekanları- na, istifa etmesi dileğiyle bir muhtıra verip akşama dek bek- lediler. Saat 21 sularında da Senato'ya fiili bir uyarımda bulunmak için dekanlığı işgal ettiler.

31 Mayıs cumartesi günü İktisat, Hukuk, Eczacılık, Cerrah- paşa Tıp, Kimya fakülteleri

öğrencileri yaptıkları binlerce kişilik forumlarda işgal kararı alırken, Senato «Hareket ün- versitenin tümüne sirayet etme istidadı gösterdiğinden müessif olaylara engel olmak gayesiyle üniversitenin kapatılmasına ve binaların devlet kuvvetlerine teslim edilmesine» oybirliğiyle karar veriyordu. Yani üstesin- den gelemedikleri sorunları, ö- ğrenci ile polisi karşı karşıya ge- tirerek hasıraltı etmek istiyor- lardı. Bu durum, Kültür Sara-

yı'nda toplanan dünya kapita- listlerine karşı öğrencilerin her- hangi bir harekete girişmele- rinden endişe duyan iktidarın da işine geliyordu...

Öğrenciler bu oyuna gelme- mek için işgali kaldırmaya ka- rar verdiler ve işgali kaldırır- ken de niçin direndiklerini Tür- kiye halkına şöyle açıkladılar:

«İstanbul Üniversitesi Sena- tosı'nun bilimsel haysiyetten yoksun ve emperyalizmin işbir- likçisi iktidarla aynı paralelde- ki üyeleri, bu bakış direnişe ü- niversiteyi kapatarak cevap vermişler ve öğrenciyi ölüme terk etmişlerdir. Bu davranışla- rı, safı açık seçik ortaya çı- karılmıştır. Bir yada öğretim ü- yeleri ve öğrencileriyle DE- MOKRATİK ÜNİVERSİTE kavgası verenler, öte yanda i- se CIA ajanları ve bilim tıccar- ları ile dolu Senato! Bizler işle- ri bu noktada sunuları açıkla- mayı gerekli görürüz ki, bu i- lim düşmanı geri kafalı rektör ve senatörlere üniversite içinde yasama hakkı tanınmayacaktır. Direnişimiz daha etkin biçimde sürdürülecektir.»

Nitekim, işgalin kaldırılması üzerine İstanbul Üniversitesi senato kararıyla perşembe sa- bahı açılır açılmaz, öğrenciler tarafından yeniden işgal edil- miştir.

İstanbul Üniversitesi'nin çe- şitli fakültelerinden 24 profes- ör, 21 doçent ve 183 asistan da ortak bir bildiri ile öğrenci-

lerin direnişine katıldıklarını göstermişler ve Rektör ile Se- nato'nun istifasını istemişlerdir.

Ancak, Rektör ve Senato üye- leri, istifa eden Prof. Ömer Ö- zek hariç, öğrencilerin ve kür- sü arkadaşlarının direnişine rağmen üniversitenin başında kalmakta diretmişler, işgal ü- zerine üniversiteye tekrar polis sokturmuşlar. Üniversitenin çevresini de 28 Nisan 1960'dan beri ilk defa olarak askeri kor- don altına aldırılmışlardır. Sena- to dört gün önce oynadığı o- yunu bu defa da tekrarlamış, öğrenci ile zabıta kuvvetlerini ve adliye karşı karşıya ge- tirerek esas meseleyi hasıraltı et- mek ve kendi durumunu kur- tarmak yolunu tutmuştu. An- cak öğrenciler bu defa da oyu- na gelmemişler ve Senato'nun isteğiyle mahkemeden «arama» kararı çıktıktan sonra işgali kaldırmışlardır.

Bu ısrarlı direnişe rağmen Senato ve Rektör çekilmeme- te ısrar etmekte, sınavları 9 Haziran'dan itibaren polis kor- donu altında yaptırma kararı almış bulunmaktadır. Hafta so- nunda üniversitenin manzara- sı şudur: Polis işgali altında ve çıkarıcıların hizmetinde bir ün- versite!

Senato'nun bu tutumu karşı- nda Direniş Komiteleri Mer- kez İcra Konseyi, bir bildiri ya- yınlayarak, polis nezaretinde sınavlara girmeyi «haysiyetsiz- lik» kabul ettiklerini, yapılacak sınavlara girmeyeceklerini açık-

lamıştır. Komite, ayrıca dev- rimci öğrenciler katında, ka- nuuoyunda, devrimci öğretim ü- yeleri ve yardımcıları nezdinde Senato ve Rektör'ün meşruiyet- lerini yitirdiklerini belirterek sadece üniversite genel kurulu- nu muhatap kabul edeceğini de bildirmiştir.

Üniversite Senatosu, şu so- rulara açıkça cevap veremediği sürece, temize çıkması da mümkün değildir:

1. Üniversite ağalarının dışa- rıdaki binlerce lira aylıklı mü- şavirlikleri devam etmekte midir?
2. Üniversite içindeki hırsız- lıklarla ilgili soruşturmalar ne olmuştur? Tıp Fakültesi'nde ithalatçılarla işbirliği yapılarak alınan makinelerin durumu ne olmuştur?
3. Tam gün çalışmayı sabote etmek üzere Tıp Fakültesi ö- ğretim üyelerinden bir heyetin Ankara'ya gönderildiği yazıl- mıştır. Bu heyetin masraflarını bazı özel derneklerce finanse e- dildiği söylenmektedir. Doğru mudur?
4. Kitap hırsızlığı yaparak bi- lim haysiyetini ayaklar altına alan öğretim üyeleri hakkında herhangi bir işlem yapılmış mı- dır?
5. CIA ile ilişkili bir bilimsel kurulla yakın işbirliği yapan, onların mutemed adamı olduğu iddia edilen kimselerin Senato- da yeri var mıdır?
6. Mevcut mevzuata göre 65 yaşın üzerinde olanların üniver- sitede çalışıp çalışamayacağı her yıl tekrar kararlaştırılmak gerekirken bunun sadece bir defa sembolik şekilde yapıldığı, ayrıca 70 yaşının üstünde bir çok profesörün hâlâ kürsü işgal ettikleri doğru mudur?

Bir bilim yuvasına silahlı kuvvetleri sokan ve polis işga- li altında sınav yaptırmaktan sıkılmayan profesörler önce bunları cevaplandırmalıdır.

Yoksa, öğrenci avı yaptırarak, üniversiteye polis sokarak, CIA ile ve çıkar çevreleriyle iş- birliği yaparak, bilim haysiye- tinin onlara satarak, özel okul patronlarına hizmet ederek bi- limadamlığı taslayanlar işbaşı- na kaldığı sürece bu direniş sü- rüp gidecektir.

İktidar - Senato - Özel Okul- lar - Özel Sektör - CIA koali- syonu bu direnişin hiçbir zaman sindirilemeyeceğini de olaylar- la görecektir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTE SENATOSU TOPLANTIDA
— Kime hizmet: Halka mı, çıkarılara mı? —

BAŞ KAPİTALİST WATSON'A...

Ferruh Doğan

ARTHUR K. Watson namında biri... Bir hafta içerisinde kendisini tanıyanlara «Love is a many splendored thing» şarkısını bagıra çağırarak söylemek ve dünyanın en iyi ayakkabılarını giymekle övünmekten başka hiçbir meziyet göstermemiş, her lafıyla, her tavrıyla, her haliyle üzerinden cehalet akan bir sonradan görme!

Ama adam Amerikalı! Üstelik, dünyanın büyük korporasyonlar listesinin altıncı sırasını işgal eden bir şirketin başı... Fortune Magazine'in 15 Eylül 1968 tarihli sayısında açıklanan listeye göre, Watson'un idare meclisi başkanı bulunduğu International Business Machines (IBM)'in 1967 yılında toplam satış 5.435.291.000 Dolar... Elektronik beyin yapıp satıyor. Yaptığı elektronik beyinler yüzden fazla ülkede «harıl harıl» satılıyor. Satış gelirlerinin ve net gelirinin yüzde 32'sini Amerika dışındaki ülkelere sağlıyor.

Sadece IBM'in başı da değil. Aynı zamanda dünya kapitalistlerini bir araya getiren Uluslararası Ticaret Odası'nın da iki yıldır genel başkanı. 60 ülkenin kapitalistlerine kumanda ediyor!

İşte bu Watson namındaki kişi, dünya kapitalistlerinin İstanbul'da yaptığı kongreye geliyor. Ancak İstanbul'a gelmeden çok önce, ANT Dergisi'nin bu kongrenin kirli niyetlerini deşifre eden yayınlarını okumuştur. Çünkü başında bulunduğu IBM'in İstanbul'daki temsilciliği yayınlardan büyük bir panige kapılmış, korkudan Güneşsuyu'ndaki merkezinin tabelasını indirmiştir. Durumu, Amerika'daki baş patrona da bildirmiş, ayrıca ANT'yi satır satır tercüme ettirerek Amerika'ya göndermiştir. Watson ANT'yi okumuş, okudukça da küplere binmiştir. Ne demektir, «Dünya kapitalistleri İstanbul'da toplanıyor»? Ne demektir, «Uluslararası Ticaret Odası, uluslararası iş örgütlerinin en büyüğüdür. Bu örgüt dünyanın en mütevaciz kapitalistlerini bir araya getirir. Toplantısında dünya nimetlerinin hemen hemen hiç bahasına paylaşılmaması için binlerce oyun oynanacaktır?»

Daha Türkiye'ye gelmeden kaleme sarılmış ve daha ilk paragrafta veryanmış etmiştir: «Makale yazarının inançları, aşağıdakiya göre, Mao Çe Tung'un biraz daha solunda!»

EVET ANT, sosyalist bir dergidir, soldadır. Mao Çe Tung'un emperyalizme ve kapitalizme karşı verdiği savaşın yüzde yüz haklı olduğuna inanır. Mao Çe Tung'u Watson gibilerle kıyaslanamayacak derecede büyük kişiliği ve tarihi misyonu olan bir insan olarak görür. Ama söz konusu makaledeki gerçekleri görmek için kişinin Mao'nun solunda olması dahi gerek yoktur. Sadece kapitalist yada kapitalist uşağı olmamak kâfidir. Bırakın Mao Çe Tung'u, Leo Huberman, Paul Sweezy, Wright Mills gibi saygıdeğer Amerikan bilimadamları uluslararası kapitalizmin kirli hesaplarını en sağlam delillerle, rakamlarla ortaya koyan sayısız eserler vermişler, makaleler yazmışlardır. Harry Magdoff'un Monthly Review'de daha geçen aylarda «Economic Aspects of U.S. Imperialism» başlıklı yazı serisi, Bay Watson'un başında bulunduğu uluslararası kapitalizmin kirli hesaplarını kalem kalem ortaya dökmüş, geri bıraktırmış ülkeleri nasıl sömürdüğünü rakam rakam açıklamıştır.

Ama Watson'un hesabı açıktır... Amerikan emperyalizminin dümensuyuna sokulan Türkiye'de, emperyalizmin çıkarlarını korumak için «anti - komünizm» silahının nasıl hunharca işletildiğini pekâlâ bilmektedir. ANT'ye «Mao Çe Tung'un solunda» göstererek, Türkiye'deki uşaklarına göz kırpmak istemiştir.

Bay Watson, konuşmasında, «Makale yazarınıza direkt cevap vereyim ve kendisine kapitalistlerin son zamanlarda ne oyunlar oynadıklarını söyleyeyim» dedikten sonra kasısla haykırmaktadır:

«Kapitalistler bütün tarih boyunca en inanılmaz oyunu oynamış bulunuyorlar. Hür dünyanın başıla yekününe bir yılda 135 milyar dolarlık harceler yapmakla meşguller. Bunun kalkınmış hür milletler için yıllık yüzde miktarı 5.1, kalkınmakta olanlar için ise yıllık yüzde miktarı 5.3'tir.»

Evet, kapitalistler bütün tarih boyunca en inanılmaz oyunu oynamışlardır. Ama bu oyun Watson'un birtakım yuvayarak rakamlarla gözboyayarak yutturmağa çalıştığı gibi parlak bir oyun değil, kanta yikamış bir sömürü oyunudur!

Madem rakam vermeğe kalkmıştı, biz de verelim!

LENİN'in «Kapitalizmin en ileri aşaması» dediği emperyalizm, finans kapitalin büyük çapta gelişmesinden sonra bulunduğu ülkelerin sınırları içine sığamayarak başka ülkelere de sömürmek üzere sınırlar dışına taşmış, evrensel bir mahiyet kazandığı aşamadır. Yakın tarihteki bütün büyük savaşlar, işte bu sınır tanımayan dev sermayenin yeni yatırım alanları, yeni pazarlar ele geçirmek için tezga-

ladığı kanlı mücadelelerden başka bir şey değildir. Birinci Dünya Savaşı, İkinci Dünya Savaşı hep büyük sermayenin dizginlenemeyen kâr hırsının ürünüdür.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra uluslararası korporasyonlar geri bıraktırmış ülkeleri de haraca keşerek bütün dünyada cirit atmağa başlamış. Watson'un başında bulunduğu ICC'nin yaptığı açıklamaya göre uluslararası korporasyonların dünyadaki yatırımları 100 milyar dolara ulaşmıştır. Survey of Current Business'in Eylül 1967 sayısında açıkladığına göre 1929'da 7.500.000.000 dolar iken 1966'da 54.600.000.000 dolara yükselmiştir.

Harry Magdoff'un açıkladığına göre 1950 - 1965 yılları arasında Amerikan emperyalizmi Avrupa'ya 8.100.000.000 dolarlık yatırım yapmış, buna karşılık 5.500.000.000 dolar kâr elde etmiştir. Amerikan sermayesinin aynı süre içinde Kanada'ya yaptığı 6.800.000.000 dolarlık yatırıma karşı kârı 5.900.000.000 dolar. Latin Amerika'ya yaptığı 3.800.000.000 dolarlık yatırıma karşı kârı 11.300.000.000 dolar, diğer geri bıraktırmış bölgelere yaptığı 5.200.000.000 dolarlık yatırıma karşı kârı 14.300.000.000 dolardır.

Uluslararası korporasyonların kirli hesapları bu rakamlarda açıkça görülmektedir. Zira, Amerikan korporasyonları Latin Amerika'ya toplam yatırımın yüzde 15,9'unu yaptıkları halde kârın yüzde 30,6'nı, diğer geri bıraktırmış ülkelere yatırımın yüzde 21,7'ini yaptıkları halde kârın yüzde 34,6'nı almaktadırlar. Çünkü, Amerikan korporasyonları, geri bıraktırmış ülkelere sanayi yatırımları için değil, hammadde kaynaklarını sömürmek için gitmektedirler. Nitekim, Amerika'nın sanayi yatırımları Kanada'da yüzde 44,8, Avrupa'da yüzde 54,3 olduğu halde, geri bıraktırmış Latin Amerika ve Asya ülkelerinde bu oran yüzde 24,3'ü geçmemektedir. Buna karşılık, petrol, maden, gıda maddeleri alanlarında yatırım yüzde 65'e kadar yükselmektedir.

İŞTE uluslararası kapitalizmin bütün tarih boyunca oynadığı «en inanılmaz oyun!»

Bu geri bıraktırmış ülkelerin insanları, bir avuç işbirlikçi emperyalizme uşaklıklarının sadakasıyla semirirken, hâlâ sefaletin pengesinde sürüklenmekte, gecekondular, köylerde, açlık, hastalık, cehalet hüküm sürmektedir.

Bay Watson, sosyalizmin iflasından dem vuruyor... İstanbul'un göbeğinde, Kültür Sarayında kapitalizmin üstünlüğünden dem vuran kapitalist başı, havyarlı, şampanyalı ziyafetlerden, zengin yahşılardaki alemlerden fırsat bulup da gecekondular semtlerini gezebilmiş mi, birkaç köye uğrayabilmiş midir? Sanmıyoruz. Ama Amerika'nın burnunun dibinde küçük bir ülke vardır: Küba! Eğer kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farkı öğrenmek istiyorsanız, Wright Mills'in, Küba devrimcilerinin izinden yazdığı «Listen Yankee — Dinle Yankee» isimli kitabını okumasını sağlık verelim. Taahhüt böyle şeyler okumağa tahammülü varsa...

Bay Watson, kapitalizmin çıkarlarıyla çerçevelenmiş bir görüş kısırlığı içinde haykırmaktadır: «Bana çok açık olarak görünüyor ki, geleceğin hakiki dalgası marksizm değil, hür teşebbüstür; merkezîyet değil, ademî merkezîyettir; resmi sektör değil, özel sektördür ve sonunda millî devlet değil, beynelmülkeldir!»

Devleti hiçe sayan şu kendini bilmeze bakın! Amerikan emperyalizminin bugün ancak devlet harcamaları sayesinde ayakta durduğunu en basit iktisat kitabını okuyanlar dahi bilmektedir. Devlettten aldığı milyarlarca dolarlık hâleler olmasa, hangi Amerikan korporasyonu ayakta durabilirdi? İşte yine rakamlar: Amerika'nın askeri harcamaları 1949'da 13.580.000.000 dolar iken 1967'de 60.541.000.000 dolara yükselmiştir. (Bunu da, Amerikan gazetesi The New York Times, 28 Ocak 1966 tarihli sayısında yazmaktadır.) 1965 sonu itibarıyla Amerika'nın askeri harcamaları yirmi yılda toplam olarak 813.000.000.000 dolar bulmuştur. 1965 yılında Amerikan Hükûmeti, askeri ihtiyaçları karşılamak üzere değişik tekelere, yaptığı anlaşmalar karşılığı, 27,4 milyar dolar ödemiş. 1966'da bu miktar 40 milyar dolara ulaşmıştır.

İŞTE Amerikan emekçi halkından devlet bütçesine toplanan vergileri, insanları birbirine kırdırmak uğruna iç eden bir korporasyonlar kapitalizminin başıdır bu Watson...

Ve bacakları kasıklarına, kolları koltukaltlarına kadar kan içindeyken, İstanbul'un kaşanelerinde emekçi Türkiye halkına, ezilen dünya halklarına kapitalizmin zafer türkülerini söylemekte, dünyaya meydan okumaktadır!

Kan ve sefalet üzerine kurulan imparatorluklar helebet yaşayamaz Bay Watson... Tarihin çarkı senin çıkarlarından yana değil, ezdiğiniz, sömürdüğünüz, katlettığınız dünya halklarından yana dönmektedir. Bu çark, ergeç, temsil ettiğin korporasyonlar kapitalizmin çığneyip geçecektir. Tabii, güçlerini o halklardan sömürdükleri servetler üzerine kuran küstahları da...

1965'in sonu ile 1966'nın başında Endonezya'yı kana boyan korkunç katliam, şüphesiz yakın rihin en acı olaylarından biridir. Bir milyon masumun huni katledildiği bu korkunç olayın başka acıklı yanı da, dünyada rekli tepkiyi uyandırmamış olmasıdır. Bu alçakça «susup»ta dünya beraberine ve yayma örgütlerinin günluğunu elinde tutan kapı takımı elbette büyük rolü v rumluluğu vardır. Son bir ir mede, tıpkı Nazi mezaliminin banları gibi Endonezya'da katlen 1 milyon insanın da vebali, renc bir sömürü ortaklığından ka bir şey olmayan kapitaliz boynundadır.

Endonezya katliamında da, sorumlu, bile isteye geri ve durumunda bırakılmış zavallı hal rın dini inançlarını yozlaştırıp orı fanatizmin karanlık kuyusuna

ENDONEZYA'DA KOMÜNİST AVI İLE GÖREVLİ EMPERYALİST UŞAKLARI
— İşlerini önce silahla görüyorlardı, sonra bıçak kâfi gelmeğe başladı —

«Bir milyon insanı öldürmemiz olayı, şimdi unutulmuş bir hikayedir. Aslında rakamın bir milyon olduğu da şüpheli. Belki de sadece 700 bin'dir. Ayrıca, tıpkı bizim gibi, dünya da unuttu bu olayı...»

Cakarta'da Endonezya Hükümeti'nin bir bakanı bana bunları söylüyordu. «Tanrıya şükür; komünistlerle katliamı dış ülkelerde büyük protestolara yol açmadı. Esasen öldürülen komünistler, hiçbir zaman bizim içi mesele olmadı. Bizim meselemiz daha çok, hayatta kalan, hapishaneleri, esir kamplarını dolduranlar. Bunların sayısı, resmi istatistiklere bakılırsa 76 bin. Ama gerçekte bu sayıyı kiyle carp-mak lazım. Topunun kafasını kesip bu tedirgin edici «mahpuslar» meselesinden kendimizi kurtarabiliriz.»

1965 yılı sonu ile 1966 başı arasında Endonezya'ya Nagazaki ve Hiroşima'nın bombalanmasından yada Vi-etnam Savası'ndan daha fazla cana mal olan bu korkunç «kan banyosu»nun de- illeri bugün tamamen ortadan kaldı- rılmıştır. Yukarıda da belirtildiği gi- bi, hükümeti tedirgin edenler, «boğaz- lanımlardan» çok, hayatta kalanlardır. Bunlara ne yapılacaktır?

Herhalde şimdi esirlerin, tıpkı ö- tekiler gibi bir çarpıda içini bitirmek i- çin vakit hayli geç.

«Tutukluları, tehlikeli olup ol- madıkları açısından A, B ve C kate- gorilerine ayırıyoruz. Resmi istatistik- lere göre, «esir kamplarında bulunan tutukluları şöylece sıralamak mümkün: A: 14.542 B: 14.458 C: 24.000

Hiçbir kategoriye giremeyenlerin sayısı ise 33.000... Ama, az önce belirt- tiğim gibi, bu rakamları rahatlıkla üç katına çıkarabilirsiniz.

Bu durumda ne yapabiliriz? Ha- pishaneler ve kamplar ağzına kadar dolu. Yiyecek, ilaç ve idari imkanlar a- tabildiğine eksik ve yetersiz.»

Endonezya bütçesi, her siyasi mahkum için günde ortalama 7.7 Rup'i- lik (30 Kurus) para ayırmaktadır. Bu parayla, en iyimser tahminle, ancak bir kahve fincanı dolusu piring alınabi- lir. Umutsuzluktan çıkmış mahkumla-

rı, buğday taneleriyle ispanağı karış- tırarak nasıl bir nevi lapa yaptıkları- na ve bunu soğuk suyla çiğ olarak na- sıl yediklerine şahit oldum.

Endonezya zindanlarında raslaya- mayacağımız şeylerden biri de mut- faktır. Tutukluların beslenmesi o den- li mesele olmuştur ki, hükümet artık ar perdesini iyice yırtıp büyük bir yd- sızlıkla İş Birleşmiş Milletler Teşki- latı'ndan yardım istemeye kadar var- dırılmıştır. Bu yardımın da, mahkumla- rın midesi yerine, rüşvet, dolan ve dü- zenden iliklerine kadar çürümüş ordu- nun cebine inmesi son derece muhte- mel.

«Mahkumları neden serbest bırak- madığımızdan söz edilebilir. Bunu bir- kaç kez denedik. A kategorisi için ye- teri kadar yer bulamadığımız zaman bir kısım C kategorisi mensubunu ser- best bıraktık. Ama bunlar köylerine döner dönmöz komşuları tarafında boğazlandı.»

— Herhalde köylüler günün birin- de onları da komünist sempatisini ol- makla suçlamazdan korktukları için yapmış olmalılar bunu.

«Hayır. Komünizmin yok edilmesi onlar için kutsal artık. Bu kanlarına işlemiş.»

— Ama bugünkü rejim için bu iyi bir reklam sayılabilir mi?

«Elbette... Mahkumları serbest bi- rakmışız zaman bu yabancı ülkelerde çok iyi karşılanıyor. Ama köylerine gittiklerinde kendi köylüleri tarafın- dan boğazlanıyorlarsa suç bizim de- ğil. Tam tersine, köylülerin bu hareke- ti, bizim hükümet darbesi sırasında 1 milyonunu birden tepelemekle doğru bir iş yaptığımızı kanıtıyor.»

— Peki, sonunda mahkumları ne yapmayı düşünüyorsunuz?

«Bir sürü tedbir arasında tabii biraz da güvenlik endişesiyle topunu birden müebbeten epeyce uzaktaki Se- ram Adası'na kapatmayı düşündük.»

— Seram, Hollanda kadar küçük bir toprak parçası... Bütün mahkum- ları oraya kapatırsanız, adada Maocu- luğun yegereceği bir ortamı hazırlamış olmaz mısınız?

«Sanmıyoruz. Çünkü her mah- kum, din'in de yardımıyla, doğru yola getirilmektedir.»

İşkence, Endonezya zindanlarında son derece yaygın bir metod. Ban- dung'ta gardiyanlardan biri, dolaylı iş-

kenceden yana olmakla övünüyordu. Dolaylı işkencede el'in yerini, göğüsle- re ve hayalara verilen elektrik akı- mı alıyordu. Böylece insan eli kirlen- miyordu. Bir başka ince ve dolaylı metod da, mahkumların bitişik odada işkence edilen arkadaşlarının acıyla inledikleri bir sırada sorgularının ya- pılmasıydı.

«Kocanın hayatta olup olmadığını bilmiyorum. Biri Surakarta yakınında- ki bir kampta gördüğünü söylemişti e- peyce zaman önce...»

Röportaj: Barbro KARABUDA

Fotoğraf: Güneş KARABUDA

Endonezya'da bugün çok sayıda komünistin akibeti meçhuldür. Hatta çoğunun gerçekten komünist olup ol- madıkları da bilinmemektedir.

«Solo'daki yaşlı dayım, komüniz- min ne olduğundan habersizdi. Daha fazla miktarda suni gübre almak için köydeki komünist kooperatifine gir- mişti. Şimdi hapiste, hayatta ise ta- bil...»

Endonezya Komünist Partisi (PKI)'nin en önde gelen liderleri bu- gün ya öldürülmüş, ya ülkeyi terket- miş yada «esir kamplarında» çile dol- durulmaktadır.

Endonezya Hükümeti, 30 Eylül 1965 darbe tegebüsünü bazı küçük rütbeli subayların komünist sempati- zanı olması dışında ortada ciddi hiçbir delil bulunmamasına rağmen, Komü- nist Partisi'ne yüklemektedir. Olayları yakından izleyenler, komünist lider Ai- di'tin, partisini, aynı yılın 5 Ekim'in- de sağcı bir darbeye hazırlanan on ka- dar generale karşı Albay Untung'un (Sukarno'nun özel muhafız alayı ko- mutanı) giriştiği talihsiz tegebüsün dışında tuttuğunu ifade etmektedirler. Untung, beş generali saf dışı ettikten sonra, sağ kalan generallerin duruma hakim olmasıyla partiyi kaybetmiş ve CIA'ya bağlı generaller Endonezya'yı kana boyayan korkunç katliama giriş- mişlerdir.

«Önce işimizi kursunla görüyor- duk. Sonra boşuna cephane sarfetme-

mememiz emri geldi. Çünkü karşı ko- yan yoktu. Bize elleri arkadan bağlı o- larak teslim ediliyorlardı. Büyük kat- liam sırasında merkezi Java'da bulu- nuyordum. Kesimdeki başarılarımdan ötürü üstlerimden takdirname aldım.»

«Bu bölgede en az 200 bin kişi öl- dürdüğümüzü tahmin ediyorum. Tabii civar halkın da yardımıyla... Her ak- şama 25-30 mahkumu kamyonlara dol- durup köylere bırakıyorduk. Gerisini onlar yapıyorcu. Biz askerler, kursun kullanılmamasını yasaklayan emre itaat

ediyorduk. Dini bütün müslümanlar (!) işlerini, muz salkımlarını kesmekte kullandıkları «parang» denilen bıçak- larıyla görüyorlardı. Doğrusu allahu da yardımıyla ellerini çabuk tutuyor- lardı. O sıralarda her gece dua edili- yordu... Her gece kan akıyordu. Tanrı bilir ne kadar nankör kanı aktığım o sıralar. Bağırıyorlar mıydı? Tabii... Canlıları feryatlar atıyorlar, aman di- liyorlardı, nankör alçaklar! Sonra ba- zen karanlıktan ötürü «parang»ı tam yerine vuramıyorduk. Kafa elimizden kagıyordu bir an. Kafa başına ücret mi? Tatmin edici idi diyebilirim.»

— Bali Adası'nda ne kadar öldür- düünüz?

«Yaklaşık olarak 90-100 bin. Bu rakam belki de size çok gelecek. Ama biz müslümanlar (!), çoğu Hintli olan bir nüfusa karşı anlayışlı davrandık. Çocukları ve kadınları da aile reisleri- nin yardımıyla cennetillaya gönder- dik.»

İskandinav Hava Yolları (SAS)'nın kontrolündeki THAI International Ha- va Yolları, reklamlarında, bir milyon insanın hunharca boğazlandığı bu a- daları, dünya cenneti diye takdim et- mekte hâlâ sakınca görmemektedir.

«Sekiz gün güneşte uzanıp yat- mak, yepyeni insanları tanımak, Bali'de... Sevmek ve eğlenmek komusunda dünyada eş benzeri bulunmayan Endo- nezya halkının senliklerine katılmak istemez misiniz? Bu cennet size sim-

Sarsacak Bir Röportaj

Endonezya röportajını yapan Babro Karabuda (yanda) ve fotoğrafları çeken Güneş Karabuda (üstte)

Türkiye, İkinci Vatanım - Fıratın Doğusu - Gültepe - İthamlar...

Güneş Karabuda ise, İsveç Devlet Televizyonu hesabına çevirdiği 30'u aşkın belge filmi ve röportajlarıyla İsveç'in bir numaralı Ortadoğu ve Uzakdoğu uzmanı sayılmaktadır.

Endonezya hakkında bir kitap hazırlamakta olan Karabuda'lar

İsveç Devlet Televizyonu ve İsveç Hükümeti'nin resmi basın organı ARBETET'in de muhabiridir.

Son yılların bu en iyi röportaj, İsveç'te Expressen, Fransa'da Le Nouvel Observateur, İngiltere'de The New Yorker, Almanya'da Das Magazin, İtalya'da L'Espresso, Amerika'da Ramparts, Hong Kong'ta Mao'nun gazetesi Kung Hing, Çin'de Horizon ile aynı zamanda Türkiye'de de ANT'te yayımlanmaktadır.

ten, böylece de «halkı halkas» kurduran Amerikan emperyalizmi ve onun satılmış yerli maşalarıdır.

Amerikan emperyalizmi ile CIA'ya kiralanan generallerin Endonezya'daki bu büyük başarıları (!) bugün çeşitli ülkelere çöreklenmiş gözü dönmüş bir büyük hayırsızlık soğanın ağızını sulandırmaktadır. O kadar ki Türkiye'de kişilikleri, köklerinin Arameo krallığına bağlı olmasıyla övünecek derecede çukurlaşmış bir avuç, yobaz, Endonezya katliamını Türkiye sosyalist hareketini sindirmede bayrak yapmaya heveslenmekten çekinmemektedirler.

Şüphesiz Amerikan emperyalizminin sevinçten içini ürperten bu hevesler kursaklarda kalmaya mahkumdur. Ama buna rağmen Endonezya katliamına Türkiye'de, belki de dünyada ilk kez ışık tutan, Karabuda'ların bu yazı dizisi ibretle

okunmalıdır. Emperyalizmin tuzaklarında insanın neler kadar düştüğüne, nasıl kardeş düşmanı, nasıl dindar kaatili haline geldiğine bakulmalıdır. Batı kapitalizminin bir milyon insanın kaatili Suharto'yu yeni alışverişler, yeni çıkarlar uğruna bağrına basmaya hazırladığı bir sırada biz, Türkiye halkını Endonezya'nın hâlâ kanayan yarası, büyük ve onulmaz acısı üzerine düşünmeye çağırıyoruz.

Endonezya röportajını yapan Babro ve Güneş Karabuda, çeşitli yazıları, kitapları, röportaj ve filmleriyle, ünleri İsveç'in sınırlarını da aşan iki gazetecidir. Babro Karabuda, röportajlarının yanı sıra, döndü Türkiye ile ilgili olmak üzere on kitap yayınlamıştır.

Babro Karabuda'nın yabancı dillere de çevrilen kitaplarının Türkiye ile ilgili olanları şunlardır:

Emperyalizminin insanlığı

ENDONEZYA KATLİAMI

gapur'dan sadece 340 Dolar'a patlayacaktır.

Ne bekliyorsunuz? Hükümet darbesinden sonra bir süre merkez Java'da saklanmayı başaran komünist lider Nusanlara Ait, 1965 Kasımında yakalanmış ve kurşuna dizilmiştir.

Oysa Ait, bir yıl önce bizzat Başkan Sukarno'dan Endonezya'nın en büyük nişanı olan «mahaputras» (ülkenin en iyi evladı) nişanını almıştı. Endonezya Komünist Partisi ise, 90 milyon nüfuslu bu ülkede üç milyon üyesi, 15 ilâ 20 milyon sempatisini ile dünyanın üçüncü büyük komünist partisi idi.

Ait kurşuna dizildikten sonra, kırk yaşlarında bir hekim olan karısı Tanti Ait'e ne olmuştu? Akubeti hakkında birşeyler öğrenmek için çok çaba sarfettik, ama boşuna... Belli olmuştu, belki de yabancı ülkelere kaçmıştı... Bilinmiyordu. Resmi otoritelere rağmen biz Tanti Ait'i, Jakarta'da, Bukit Duri kadınlar hapisanesinde bulduk. Kayınvalidesi eski milletvekillerinden Bayan Ni Mudigdo ve 128 diğer kadın siyasi mahkumla birlikteydi. Çok sıkı muhafaza altında olmasına rağmen, gizlice öteki kadın mahkumlarla birlikte fotoğrafını çekmeyi başardık. Kadın mahkumların çoğu sorgusuz sualsiz, «devlete karşı ihtilal terfisi» uydurmacasıyla tutuklanmışlardı.

Özenti

Artık müslümanlara düşen vazife uyanık ve hazırlıklı olmaktır. Önümüzde taze ve ümit verici bir örnek vardır: ENDONEZYA'DAKİ KOMÜNİST KİYIMI... Yüzbinlerce komünist öldürüldü. Karada vahşi hayvanlar, denizde balıklar insan etine doydu. Koruncu bir komünist kıymı oldu, fakat Endonezya kurtuldu.

MEHMET ŞEVKET EYGI
(Bugün - 31.10.1967)

Tjipinang erkek mahkumlar hapisanesinde 150 bin siyasi mahkumun şimdiye kadar mahkeme önüne çıkarılan 100 kişisinden biri olan Yarbay Heru Atmodjo ile konuştuk.

«Siyasi mahkumların hepsini yargılamak son derece masraflı. Bu her mahkum için yaklaşık olarak 100.000 Rupl (3.600 T.L.) tutuyor.»

Bunu söyleyen Endonezya Hükümeti'nin bir bakanıydı.

Yarbay Atmodjo'nun hücresi, Sukarno'ya bağlı oldukları için idama mahkum edilen dört generalle, yine Sukarno'nun müebbet hapisle cezalandırılan 15 genç muhafızı arasında... İdama mahkum edilen eski dışişleri bakanı Subandrio, Bandung Cezaevi'nde. Eski Başkan Sukarno ise günlerini bir tevkifhanede geçiriyor.

— Neden yargılanmıyor?

Dışişleri Bakanı Malik, sorumuzu şöyle cevaplıyor:

«Çünkü onunla işimiz henüz bitmedi...»

Heru Atmodjo, Untung'un talihli darbe teşebbüsü sırasında hava kuvvetleri haberalma servislerinin başındaydı. Ayrıca, Untung'un ihtilal komitesinde de «üçüncü adam» olarak kilit mevki-lerde bulunmuş. Sirtına yüklenen suçlardan biri de, darbeden sonra komünist lideri Ait'in uçakla merkez Java'ya kaçmasını organize etmek.

Yarbay Atmodjo, önce ölüme mahkum edilmiş. Cezası müebbet hapse çevrilmiş.

Gardiyanlar köpekli bir biçimde arıyorlar yüzüne: «Kaç savaşının hayatı karşılığında, onu sorun Yarbay'a...» diyorlar.

Atmodjo, «Ben sadece verilen emirleri yerine getirmekte yetindim. Ben komünist değilim. Birleşik Amerika'da bir yıl antikomünist teori üzerine ders gördükten sonra komünist olmama imkan var mı? Beni anlamazsınız dilerim. Hayatımın başışlandığını bugün öğrendim...»

Gelecek Hafta

YARASA HAREKATI

Endonezya'da kurşuna dizilerek öldürülen Komünist Partisi Lideri Ait ve eşi, sağcı darbeden önce Başkan Sukarno tarafından ülkenin en büyük nişanı ile taltif edildiği gün (yanda) ve eşi öldürüldükten sonra bir zindanda günlerini dolduran Bayan Ait (üstte)

Bütün vurtseverlere çağrı

● Ülkemizin azgelişmişlikten kurtulması, ulusun çilesinin dolması için biraz bize de kulak verin. Yedigünz yiyecekleri, giyeceklerini, oturduğunuz evleri yapan, çağırırken ölen, sekatlanan emekçilerin gözyaşları, bükümüş bel ve nasırlanmış elleri hümetine sizleri göreve çağırıyorum.

Doktor, mühendis, mimar, avukat, emekli subay, öğretmen, memur, partiler üstüyük diyen sendika yöneticileri ve de Geniş Cephe, Demokratik Devrim deyimleriyle sosyalizmi yozlaştıranlar! Unutmayın, mum bile dibine ışıık vermez. İşçinizi topluma verin. Çıkarınızı toplumun üstünde değil, toplumun içinde düşünün. Yoksulluktan, bilgisizlikten hırsızlarla uyuşturulan kafaları aydınlatın, bana ne demeyin. Sizin çocuklarınızın da işsiz kalmayacağına veya işçi olmayacağına emin misiniz? Salon dedikodularından arının.

Anayasayı içtenlikle savunan bir siyasi örgüt, TIP var... Bu örgüt 'trafında birleşin. Kişilere değil, doktrine bağlanın. Kişiler fanidir. Biz, ziraat işçilerini ve köy emekçilerini uyarmaya çalışıyoruz. Elele verip halkımızı örgütleyip eğiterek demokratik yoldan memleket yönetiminde söz ve karar sahibi yapalım.

Bizde hâlâ politika deyince ağalar, paşalar, beyler ve bürokrasi akla geliyor. Artık çağdaş politikanın bir prensibi vardır. Liberal liberaldir, muhafazakar muhafazakardır, toplumun menfaatinin savunulanlar ilerici ve toplumdur. Bir nesne hem beyaz hem siyah, hem iyi hem kötü olamaz.

Toplumun sorunlarının çözümü, ancak bir programı, belli ilkeleri olan TIP etrafında örgütlenen demokratik yoldan iktidara gelmekle, derhal köklü reformlar yapmakla gerçekleşecektir. Yaşasın bağımsız Türkiye sosyalizmi için çalışanlar.

YAKUP SÖNMEZ
(TIP Antalya Merkez İlçe Bşk.)

ANT'in tutumunu destekliyoruz

● Sosyalist hareketteki bölünmeler ve çalkantılar karşısında izlediği sağlam ve topayııcı tutum ile ANT, biz yurt dışında çalışan Türk emekçilerinin ve gençlerinin başlıca güven kaynağı olmuştur. Günlük burjuva gazetelerinin egemen sınıfların dümensuyunda yaptıkları yayın ve bu gazetelerde yer alan sözümüne toplumdü yazarların yazıları Türkiye'de olup bitenlerden uzakta yaşayan Türkleri büyük yanılgılara sürüklemektedir.

Bu ortam içerisinde sadece ANT'in yayını bizlere doğru yolu göstermektedir. Özellikle son aylarda kapıkulu bürokrasisinin ipliğini pazara çıkartmak suretiyle ANT, Türkiye'nin toplumsal ve tarihsel yapısının anlaşılmasına ve sosyalist stratejinin sağlam şekilde saptanmasına büyük katkı hizmet etmiştir.

Komprador kapitalistlere, toprak ağalarına ve Amerikancı bürokratlara büyük cesaretle savaş açan ANT'in çetiti çevrelerden ve aynı safta görünen kişilerden dahi saldırılara uğraması gayet normaldir. Biz bu saldırıları layık olduğunu şekilde değerlendiriyor ve derginizin hakkı yolda olduğunu daha iyi anlıyoruz. Yurt dışındaki Türkiye emekçilerinin desteği sizinledir. Bağımsız ve sosyalist Türkiye için savaşınızda başarılar...

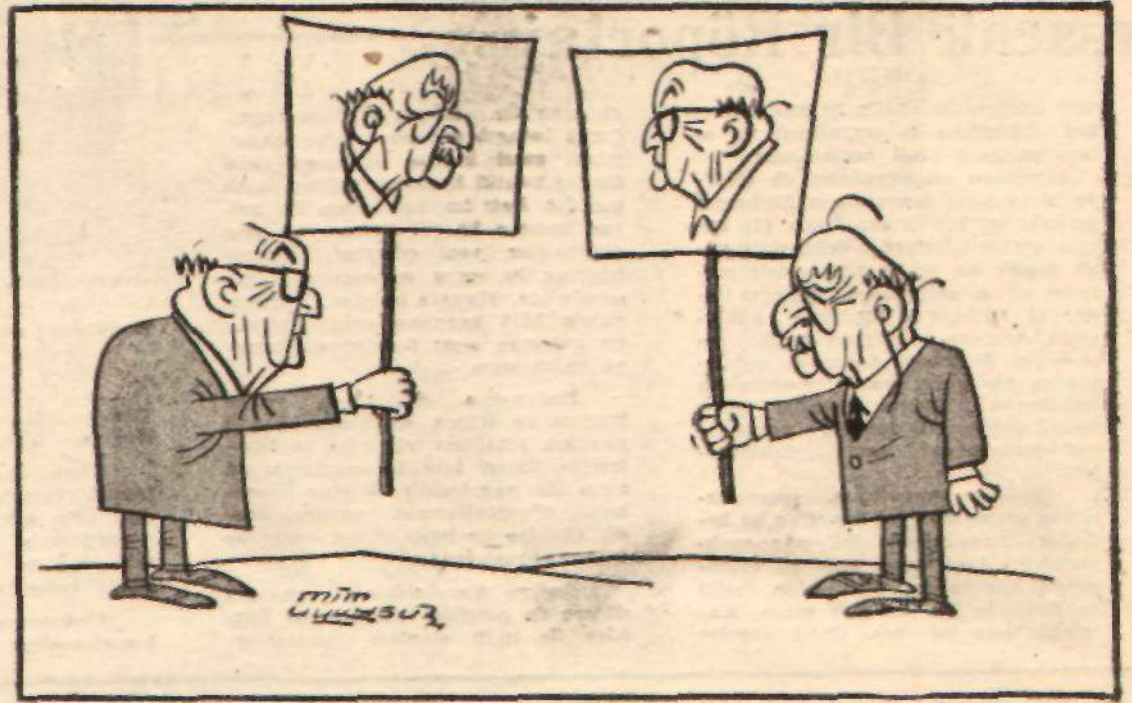
HÜSEYİN GÜMÜŞBAŞ
(İşçi - Brüksel)

TÖS'te devrimci dayanışma

● TÖS kuruluş yıllarının devrimci potansiyelini bir hayli kabartmışken, devrimci güce dönüşürme eylemine baş olumsuz nedenlerle geçememiştir. TÖS'te bulunan her öğretmen devrimcidir yanlışlığı içinde. TÖS'ün amaçları doğrultusunda 'yoğun' bir eğitime gidilmemiştir. Bu yüzden TÖS'te son zamanlarda döngelikler, revizyonistler çoğalmıştır. Devrimci gücü yaratamamanın ikinci nedeni de, devrim stratejisinin iyice kavranamamasıdır. Devrimin tarihi süreci içinde evrimini, devrim için devrim teorilerini bilmeyen sözde devrimcilerin savı, 'Olur mu öyle şey? Devrim bir kez yapılır ve de son bulur' biçimindedir. Aşamasız devrim doğmadan olur. Devrimci kitleleri bulunduğu çizgi- de uzun süre tutmak, devrimin yozlaşmasına yol açar. Bu şekilde bir yöntem takip eden kadro devrimci olamayıp, o- sa olsa reformisttirler.

Devrimci, yurt ve dünya sorunlarını sınıf açısından değerlendirir. Kendi mutluluğunu toplumun mutluluğunda görer kişidir. Hal böyle olunca, devrimci kuruluş TÖS'ün, Elmalı, Göllice ve Atalan köylülerinin toprak sorunlarıyla ilgilenmesi gerekmez miydi? Gençlik hareketlerine işsiz kal, anayasamın maddesi değiştirilsin, tınma! Sonra da kalk, biz devrimciyiz, de... Olmaz böyle şey. Devrimci, dayanışmadan yanadır. Bir araya gelip gücüne katılma- yan devrimci olamaz. Tüm TÖS'lü meslekdaşlarını devrimci dayanışmaya çağırıyorum.

TURAN ALTUNTAŞ
(Ösmangazi İlkokul Md. - ADANA)

Bülent Ecevit'in Çevirdiği Dolaplar

T. AĞAOĞLU

NE oldu? İnönü'nün, daha doğrusu Ecevit'in pek ister göründüğü, Demirel'in hiç istemediği oldu. Seçimlerden sonra AP belki başka partilerle tutarsız, giderek CHP ile tutarlı bir koalisyona zorlanacak. Bayarlı bir AP'de hiç dikış tutturamayacağını bilen Demirel, Bayarlı bir AP'nin bazı çevrelerde uyandırdığı olağan alerjiyi kullanarak, acele manevrasını çevirdi, ama bu kez de öbür tuzaga düştü: Seçim sonu koalisyonunda AP genel başkanı olarak yer aldığı an ipliği pazara çıkacak. Çünkü o koalisyonu amaçlı- yanların bugünden düşündükleri, AP'nin sağ kanadını ikti- dardan koparmak, nicedir 'irtica geliyor' diye huysuzlanan bürokrasinin— ve de onun yanı- sıra sermayenin— huzursuz gönlüne su serpmektir.

Geçende bir tefecinin ağzın- dan işittim; herifçiğöğü, 'İnönü de hakkı, efendim,' diyordu. 'Bu saçıklar böyle yapı yapı solu azdırıyorlar! Öyle ya, özel teğebbüsün, 'demokratik rejim'in, 'insan hak ve hürriyet- lerinin bugününi yarınını dü- şünen sermayenin gözünde kat- merli beladır şimdi sağ. Hem solu 'azdırdığı' için, hem de sol 'azdıktıkça' o da azdırdığı için! Şu- nu hiç gözden kaçırmayalım: komprador sermaye ile AP'nin sağ kanadını teşkil eden tutucu tağra küçük burjuvazisi arasın- daki ittifak hiç bir zaman sü- rekli değildir, ve aralarındaki tarihî çelişkiyi temelli ortadan kaldırmaz. Nitekim komprador sermaye, şu sıra, tutucu tağra küçük burjuvazisinin çıkarlarını eninde sonunda altüst ede- cek yeni bir saldırıya, belki de 27 Mayıs'tan sonraki ikinci bü- yük ileri - atılıma hazırlanır görünüyor. (Bunun, kendini şimdi bürokratlardan sıyırmaya bakan CHP eliyle mi, yoksa başka —daha bürokrat— şık- larla mı gerçekleştirileceği yine

şu günlerin kavga konusudur.) Onun için, sağa dayanmayan ve sağı azdırmayacak yollardan sol tehlikesini bertaraf etmeden yanadır sermaye. Böylelikle hem solun gündide artan dinamizmi, hem de sağın direnci kırılmış olacaktır. (Odalar Birli- ğinde patlak veren Erbakan ve 'kardeşler' olayı, devrim süre- cine giren toplumlarda şiddet- lenen sınıf kavgasının örnek be- lirtillerindendir).

Bu yollardan biri ve en başta geleni, bürokrasinin tarihi 'irtica' korkusunu körüklemek, ve onu sağa karşı vaziyet almaya zorlamaktır (Kantlı Pazar, İm- ran Öktem olayı. Yargıtay yü- rüyüşü.) Ne ki, 'irtica'ya kar- şı çıkmanın bir amacı da solun 'azgınlığına' ket vurmaktır. Bu- gündan, 'irtica'ya dur diyecek hareketin bürokrasinin daha sol (radikal) uçlarından gelmesini önlemek, onları yine uça tutup tecrit etmek gerektirdi. İşte E- cevit, İnönü ve Halk Partisi burda öne çıkıp, bu şereflî gö- revi üzerlerine almaya amade olduklarını gösterdiler. Hatta, öbür— daha bürokratik— Su- nay şıkkıyla çatışma bahasına, bir takım emrivakillere girişti- ler.

Burada, bakıyoruz, asıl ma- nevrayı Ecevit çeviriyor. (İm- ran Öktem olayında, Yargıtay yürüyüşünde dut yemli bülbul gibi susan Ecevit!) İnönü ağır toplarıyla ortahğı birbirine ka- tarken o arkadan, sessiz ve se- dasız, Halk Partisi içinde ne zamandır hazırladığı darbeyi tezgâha sürüverdi. Öyle ki, is- miyle müsemma bir 'Halk' partisi çıktı şimdi karşımıza: 'İrtica'ya karşı 'devrimler'in bekçisi, ama bu yolda gerekir- se Bayar'ın, olmazsa sağdan a- rınmış bir AP'nin koalisyon or- tağı olmaya hazır bir CHP; halkla arasındaki 'duygusuz- varlıklarını yıkmaya kararlı bir CHP; 27 Mayısın cönüdesi, 'cardında' ya da 'cyanında'

olma yükünden sıyrılmış, bü- rokrat aydınların radikal 'dev- rimci' kanadıyla bağlarını ko- parmış bir CHP; İnönü'nün de- yimiyle, bir kaza olursa, bir e- linde 'eski Demokratlara af,' öbür elinde 'millî iradeye saygı' yaftasıyla böyle bir kazayı he- men düzeltceğini dosta düğ- mana bildiren bir CHP! Yani öyle bir CHP ki, çoğumuzun gö- zünde tam bir hilkat garibesi.

Lakin, o kadar da garipse- yelim.

Ecevit AP'ye çengel atmış- tır! Amaç, AP içindeki tarihi çelişkiden yararlanıp, Ameri- ka'yı da arkasına alan büyük bir sınıfsal ittifaka gitmektir. Bunun taktiği de bulunmuştur: Ortanın solu ile ortanın sağının 'gerçek devrimci' ittifakı! İtti- fakın kurulması yolunda, henüz bugünkü aşamada, 'demokratik rejim'in yeri ve özü saptanmış, demagogik hesaplar yapılmış, feda edilecek güçler göze alın- mış, saflar tutulmuştur. (Asha- da aynı ihtiyacın ortaya çıkar- dığı öbür şıkla, yani Sunay fak- törüyle çatışma da burdan doğ- maktadır.) Bu arada seçmenin bugünekde sırf İnönü'nün kişiliğinden ötürü, yani sadece duy- gusal nedenlerle, ya da en başta din faktörünün etkisi altında

İMECE

İmece'nin 97. Sayısı Köy Enstitüleri özel sa- yısı olarak çıkmıştır. Bu Sayıda: Hürrem Ar- man, Kadri Kaplan, Fa- kır Baykurt, Nebi Da- daloğlu, Pakize Türkoğ- lu, Ahmet Köklügiller, Mecit Aşkan, Hadi İl- bag, Ayvahlı, Uluğ ve En- ver Atılğan'ın güçlü de- yişleriyle.

İMECE - P.K. 373
Ankara
Yıllık Abone 15 Lira.
Ant Der: 614

OPERADA CİNAYET

Mr. Sherlock Holmes, Eşq.,
Baker Street, 221 B,
London

My Dear Holmes;

Temsilcinin sıfatıyla buraya gelişimden beri yer alan vak'alar, iptidada izhar ettiğim endişelerin ne derece haklı olduğunu gösterdi. Levant havasının yaralı bacağına iyi gelmeyeceğini tahmin etmiştim. Ancak, senin CIA çerçevesindeki incelemelerinin kriminoloji ilmi bakımından ehemmiyetini idrak ettiğinden, Constantinople'e ICC'nin Genel Sekreteri olarak, tebdilen, gelerek, en mümtaz milyoncularımıza, dolayısıyla Dünya Kapitalizmine tevcih edilen suikast tertiplerini önleme vazifesini istemiye istemiye kabul ettim. Benim gibi münzevi bir insanın milletlerarası bir kongrenin dağdağ atmosferinde rahat-sızlık duyacağı belliydi.

Ama, herşeye rağmen, bazı eğlenceli tecrübeler de geçirirmediğim değil. Hususiyile Osmanlı Baş Vezirinin açılış konuşması olarak okuduğu Arya, bütün çektiğim sıkıntılara değer. Hele Asya'nın İngilizcesine diyecek yoktu. Ben ki gençliğimde İmparatorluğumuzun müteaddit eyaletlerinde dolmuş olmam hasebiyle güvercin İngilizcesinin bir nevi mütehasssısı addedilebilirim. Baş Vezirin değirmen taşı anıran göbeğini çevire, hoplata seslendirdiği olo performans karşısında, W.C.'nin yerini bulmak için salondan dışarı kendimi nasıl attığımı ben de bilmiyorum. Şükürler olsun, Volunteers denen cici hanımlara, onlar gösterdiler ayak yolunu. Volunteers tabirini garipsemiş olursak, benim de ilkin tuhafıma gitti. İnanılmayacak kadar mini ve modern, inanılmayacak kadar cazibeli bir takım sosyete güzellerinin yakatlarında Volunteers plâkalarıyla dolastığını görünce, dayanamadım, yanıştım birisinin yanına, Darling, siz neye gönüllüsünüz? diye sordum. Hertürlü ihtiyacınızı yerine yetirmeğe, demez mi? Ben de Ah! dedim, Ah! gençliğimde, Afganistan seferinde cins-i lâtiflerden uzak, yıllarımı heder ederken nerdeydiniz? O zamanlar öyle ihtiyacım vardı ki sizin gibi gönüllülere! Güldük, ama benim de içimden yağı eridi.

Sana cesni olsun diye anlatıyorum, işin bu şirin yanlarını, yoksa ilk baştan birtakım şüpheli aksilikler birbiri ardısıra sökün etti. Kongrenin toplanacağı Kültür Sarayı denen koskoca camlı sandukada havalandırma tertibatının bozuk olduğunu öğrendim; görevliler bugün anarşistler tarafından tertiplenmiş bir sabotaj olabileceğini ima ettiler... Fena halde bozuldu. Nitekim açılış günü salonun harareti 44 dereceyi buldu, ihtiyar milyoncularımız arasında bayılan bayılana... Bu halde protesto edenleri, Kongrenin bir Türk Hamamı atmosferi içinde yer almasının mahallî rengi verme bakımından düşünülüp düşünülmediğini anlatarak yatıştırdım. Şükür Tanrıya, kalp sektesi filân geçiren olmadı. Bu da Kapitalizmin ne sağlam bir sistem olduğunu yeni bir delil... Derken asansörler bozulmaya başladı, bir felâket!.. Hele Çelik Kırak, C. B. Worgan'ı 8'inciyle 9'uncu kat arasında, asansörün içinde kapalı, yuvarlaklarını sıkımsı döğünürken gördüğüm zaman, kacak delik aradım.

Ama bütün bunlar benim için bir sürpriz değildi... Çünkü daha buraya gelir gel-

mez, uzun yıllar sen gibi bir dâhiinin yazımcısı sıfatıyla o şahâne müşahede ve istidlâl metodunun bütün incelemelerine nüfuz etmiş, tecrübeli bir özel dedektif olarak, Özel Tescibbüşü korumak için bütün bilgilerimi ve imkânlarımı seferber ettim, ve işe koyuldum. Çeşitli ipuçlarını izledikten sonra, metodumuzun gereğince, merkezî ipucunu yakaladım ve bir daha bırakmadım, hâlâ onu çekistiriyorum: Kongre arifesinde bizimle ilgili olarak Osmanlı Basınında çıkan yazıların kupürlerini incelerken, aleyhimizde yayınlanan bir yazı gözümde ilişti. Milletlerarası Ticaret Odası az-gelişmiş çocuk milletlerin beynini yiyen bir vampir, büyücü olarak tavsif ediliyordu. Yazıyı basan derginin adına baktım: ANT, yani ANTI, yani herşeye Karşı... Bu ipucunu ele aldım, Osmanlı polisünün arşivlerini araştırdım. Gerçek gün gibi çıktı ortaya. Bu dergiyi tehlikeli bir ağır sol çete yönetmekte. Gerçi derginin sürümü 10.000'nin altında ama, yazarları ve yöneticileri için istenen sürgün ve hapis cezası 100.000 seneyi buluyor.

İncelemelerimi berlettim ve bir gece mahallî özel polisin yardımıyla bu derginin Çağaloğlu denen yerdeki idarehânesine baskın verdik... Daha bir sürü suç delili de ele geçirdik, ama asıl önemlisi bu Anti derginin koleksiyonun raflarda Mao Çe Tung'un kitaplarını solunda duruyordu. Bundan da bu heriflerin bu Çin Komünistinin de solunda olduğunu istidlâl ettim ve derhal karşı hücumla geçtim. Birlikte çözdüğümüz Dört Ayak Üstüne Yürüyen Adam vak'asında başvurduğumuz metodu hatırlayacaksınız. Bu vak'ada da mücrimleri ani ve dört - başı - mâmur delillerle bir itham sağnağı karşısında bırakıp, itirafa zorlamaya uygun buldum ve ICC'nin Genel Sekreteri olarak yaptığım konuşmada açıktan ve cepheden saldırdım. Ne yazık ki, bu gedikli câniler bu metodun inceliğini takdir edip, itiraf yolunu tutmadılar. Şimdi tek çare maktulün cesedini bulup, öldürücü delil olarak ortaya koymak... İşin bir başka gölgesi de henüz maktulün kim olduğunu bilmiyorum. Üç gündür, başını yastığa koymadım, bu Kültür Sarayı denen camlı sandukada maktulün cesedini arıyorum. Yer varınusı içeri girmiş sandık... Sade benim değil, Holmes, senin de şöretin tehlikede, yalvarırım sana, ilk uçağla gel buraya, cesedi bulmaya yardım et bana, n'olursun, Dear Holmes.

Var-ı gârim,
Dr. Watson

Dr. Arthur K. Watson, Esq.,
General Secretary of ICC,
Palace of Culture,

Constantinople.

5-6-1969

Dear Watson;

Hiç üzülme, bu vak'amın sırrı çözüldü. Maktul, Milletlerarası Özel Tescibbüşü ve Kapitalizmin İtibarısdr. Kaatile gelince, Kaatili, korkarım, sensin, yarın Yeşilköyden 10.30 da kalkan uçağa atla, gel! Sevgiler...

Dostun
Sherlock Holmes

Sır Arthur CAN'ın Doniyle

Can YÜCEL

Ecevit'in gözü, seçmenlerden çok, seçmen üzerinde etkili, oy toparlayıcı ekonomik nüfuz mihraklarındadır. bu mihrakların temsil ettiği taşra küçük burjuvazisinin komprador sermayeye bütünleşmeye yatkın kesimlerine hitap ediyor.

kalarak Halk Partisine oy vermediğini ve yine vermeyeceğini sananlar yamırlar. Ecevit'in gözü seçmenlerden çok, seçmen üzerinde etkili, oy toparlayıcı ekonomik nüfuz mihraklarındadır. Ecevit ve arkasındakiler —son bir yıldır ikinin biri Amerika'ya gidip gelenler— bu mihrakların temsil ettiği taşra küçük burjuvazisinin komprador sermayeye bütünleşmeye yatkın ve istekli kesimlerine hitap ediyorlar; taşra küçük burjuvazisi içindeki çahşkilerden sonunadek yararlanacaklar. Bu hesapça, İnönü'nün eski Demokratlardan yana çıkarısına konuşmaları, Bayar'la barışması, Ecevit'in ve İnönü'nün «kaza»lara, «devrim yobazlarına» karşı olduklarını ilan etmeleri, YTP faktörü, Demirel'in ne yapsa üstünü örtmeyeceği ihaneti ve sairenin AP (ve bu arada GP) oyları üzerinde olumsuz etkiler yapması kaçınılmazdır. Bu etkiler en azında kalsa dahi, zaten amaç Halk Partisi'nin tek başına oyunun artması değil (oysa artacaktır H. Partisinin oyları), Sağa - sola karşı tezgâhlanan kovalisyonun oyunu -tırmaktır. Dolayısıyla ön seçimler AP içinde tam bir ilerici - gerici kavgasına sahne olacağı benzer. Bu kavgadan «ericiler» yenik, hiç olmazsa hayli hırpalanmış çıkacaklar. Sonra da «ericiler», memleketi «chuzur» olsun için, çaresiz CHP ile iktidar ortaklığına katlanacaklar!

Ecevit neler yapmaya çalışıyor?

1. 65 seçimlerinde çok can yakan solculuk ve cuntacılık çamurunu Halk Partisinin üzerinden atmaya çalışıyor.
2. «Millî irade» silahını Demirel'in elinden alıyor, «Millî irade»den yana olduğunu, «demokratik rejim» sonunadek savunacağını ilan ederek iç ve dış sermaye çevrelerine teminat, daha başka bazı çevrelere gözdağı veriyor.
3. AP'yi bölüp yurt çapında yeni bir siyasal bütünleşmeye varmaya çalışıyor. «Millî irade»den yana,

«devrim yobazlarına» karşı olduğunu ilan etmesi, açıkça, bu düzeni ne yönde ve kimler yararına «değiştirmeyi» düşündüğünü gösterir; ve aynı zamanda, «millî irade» taşaronlarına AP içindeki Demirel kovalisyonundan kopup ayrılmaları için bir çağrıdır.

4. AP'yi, içindeki «tehlikeli» sağ kanadı tasfiye etmeye zorlayarak bürokrasinin «kendi halinde» kesimlerinin ve komprador sermayenin gözüne girmek istiyor. Bu yoldan, ayrıca, kendinden gayrı «devrimci», «ericiler» mihraklarının «irtica başkaldırıyor!» bahanesinden yararlanmasına meydan vermeyecektir de. AP içindeki sermayeye yakın «Ye-minli» takımın Demirel'in «zekası» ardında Sunay şıklını tercihe yönelmesini gereksiz kılmak da bu hesaba dahildir.

5. Bürokrat aydınların radikal kesiminin ayağını yerden kesip onları bütün bütün ortamsız ve desteksiz bırakmaya çalışıyor. Bundan böyle bunların büyük kısmı hem «CHP'nin ihaneti» yüzünden hem de «aşırı sola» örküntüsünden, Sunay şıklına yanaşacak, bir azınlık da daha sola kayacaktır. (Seçim sonrası dönemin aktüel siyasal çatışması Sunay çevresiyle Ecevit arasında olacağı benzer.)

6. Kurmaya çalıştığı ittifak uğrunda netleri ve kimleri feda etmekten çekinmeyeceğini şimdiden belli ediyor. Çeşitli adlarıyla «küçük burjuvazinin asker - sivil aydın kesimi» ya da «bürokrat aydınları» ya da «ara tabakaları» ya da «zinde kuvvetlerin gözünde destek ve itibarını yitirmeyi göze almış olması, kendisinin

onları gözden çıkardığına —daha doğrusu, bugün onların temsilcisi ve sözcüsü görünmeleri kaale alınmadığına— ve de onları, kitle olarak, nerede ve hangi çizgide gördüğüne bir işaret. Seçim öncesi ve seçim sonrası yer alacak olaylar ve gelişmeler, bir bakıma, Ecevit'in bugün karşısına almaktan çekinmediği güçlerin Türkiye toplumunun gelişim çizgisinde üzerindeki tarihi yerlerinin açıklığı kavuşmasına yardımcı olacaktır.

Kim ne derse desin, CHP'nin yeni zimmamdarları hesaplarını iyi yapmışlar, aklarını güzel kullandılar. Demirel'i tepe-teklak ettiler, yerine ters o-

turtular. Halk Partisi bucağı tepe tepe kullanıp eskittiği cüppeyi bir anda onun sırtına giydirdi. Tutsa bir türlü, atsa bir türlü! Halk Partisine pek yaman yaraşan cüppe onun altında pek rüküş kaçacak, ve her adında ayağına dolanacak. Ona sarımp da sahnedeki görünmenin şu sıra işine gelmiş olması, eski Demokratların, siyasî hakları konusunu bir süre daha savsaklamış, İnönü'ye tuttuğunu koparttırmamış, ve şimdilik AP içinde (denge uzmanlığı) yerini değil, koltuğunu korumuş olması da fazla birşey ifade etmez. Çünkü çevrenin deloaptaki hesap eski De-

okratların idetî itibar etmeleri, ya da İnönü'nün adının tarih huzurunda temize çıkarılması değil, Halk Partisinin kurulduğundanberi bu ülkede korumayı taahhüt ettiği içli - dışlı çıkarlar çevresinde bir sınıfsal toparlanmadır. Bu toparlanmayı gerçekleştirme işine talip, ve türlü nedenlerle Ecevit'e rakip başka adaylar da sahneye çıkabilir şu sıralar— ki cüppenin sahibi aslısı onlardır.— Demirel ne yapsa, artık eski «chuzur»u bulamayacaktır. Bundan böyle, koltuğunda kaldığı sürece, sırtında o ariyet cüppeyle âleme maskara olmaktan onu Amerika bile kurtarmaz!

ŞİİRİMİZDE ÖĞRETMEN

1 ve II. 500'er kvs.
III. Öğretmenlikle ilgili şiirlerinizi bekler.
P. K. 6 ÜSAK
Ant Der: 615

Avrupa Türk Toplumcuları TİP'i Destekliyor

Avrupa Türk Toplumcuları Federasyonu (ATTF)'nin ikinci genel yönetim kurulu toplantısı geçen hafta Köln'de Berlin Toplumcular Ocağı, Köln Kültür Birliği, Stockholm Türk Birliği, Londra Kardeş Derneği, Münih Kültür Birliği, Braunschweig Kültür Birliği ve Hamburg Toplumcular Ocağı temsilcilerinin katılımıyla yapılmıştır.

Toplantıda, ATTF'nin önümüzdeki dönemde izleyeceği politika üzerinde geniş görüşmeler yapılmış, neticede şu karara varılmıştır:

«TİP bugünkü siyasi koşullar içinde sosyalistlerin tek legal siyasi partisidir. Türkiye İşçi Partisi'nin eleştirilmesi ancak ATTF bünyesi içerisinde yapılır. ATTF'ne üye örgütler, dışarıya karşı partiyi yıpratmak her türlü eylemler kaçınacak ve devrimci eylemlerinde TİP'i destekleyeceklerdir.»

ATTF Yönetim Kurulu, ayrıca, önümüzdeki genel seçimlerde Avrupa'daki Türklerden TİP'e maddi yardım sağlanması yolunda çalışma kararı da almıştır.

Öte yandan, yabancı işçiler için yayın yapan Köln Radyosu'nun her gün saat 18'den 18.45'e kadar Türk işçileri için yapmış olduğu yayını Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu protesto etmiştir.

ATTF Genel Başkanı Ayhan Alpogut'un, Köln Radyosu Türkçe Yayın Servisi Şefliği'ne gönderdiği mektupta özetle şöyle denilmektedir:

«Türkiye'deki haysız ve mafsız ağa - komprador - bürokrat iktidarlarının kendi çıkarları uğrunda emperyalizmle elele işsizliğe ve sefaletle terkettiği milyonlardan 200 bin kadarmın Avrupa'da yayınlarımızı dinlemekte olduğunu biliyorsunuz.

Toplumun ve hele Türkiye'deki gibi devlet yöneticilerinin iktidarda kalabilmek hırsı içinde adım adım halkı, halk adına yapılmış devrimlerden uzaklaştırıp yabancılaştırdığı ve hattâ bugünlerde karşısına çıkarttığı toplumun bir parçası olan buradaki Türklerin yurttan haberalma ve bilginlenmesinde en önemli unsurlardan biri olan radyonuzun hergün biraz daha sağa kayan yayınları devrimci işçiler tarafından üzüntü ile dinlenmektedir.

Haber bültenlerini iktidar sözcüğü AA'dan almak zorunluluğunda mısınız?

Bugüne kadar memleket kaderinde rol oynamış iki bunağın barışması, açlık tehlikesiyle karşı karşıya Hakkâri'ilerin yaptığı mitingten daha mı önemli? Bu affa kuruluşu itibarıyla karşı olmasın pak tabii olan TİP adına Genel Başkan'ın bu konudaki demecini, «TİP Genel Başkanı Aybar af kanunu bir an evvel meclisten çıkarılmalıdır» dedi» deyip kesiniz, hangi art niyetinizin eseridir? Kimi kandırmak ve kime yaranmak gayretindeisiniz?

Yayınlarınızda bir değişiklik görülmediği takdirde ATTF olarak karşı cephe alacağımızı, gerekirse protesto yürüyüşü tertipleyeceğimizi üzülerek bildiririm.

Amerika'nın Mikrop Savaşı Seferberliği

Selma ASHWORTH
— Londra'dan yazıyor —

AMERİKA Birleşik Devletleri'nin korkunç bir «mikrop savaşı» hazırlığında olduğunu Senatör Fulbright ve Senatör Gaylord Nelson bir kere daha dünyaya duyurdular. Bu iki senatörün açtığı kampanya sonucu, kamuoyu şimdiye kadar çok az bildiği bazı gerçeklerle karşı karşıya gelmiştir. Tüyler ürpertici gerçekler!

Amerika Birleşik Devletleri, kimyevi ve bakteriyolojik savaş araçları için sarfettiği milyon-

lar hakkında kongre'ye bilgi vermemektedir. «Pentagon» Amerikanın vergi veren halkının sırtından 300 milyon dolar sarfıyla, korkunç savaş araçları yapmaktadır. Zaten zehirli ve salı toksik maddeler üretimi daima bir sır perdesi altında kalmıştır. 14 Ocak 1967 tarihli New York Times gazetesi: «Kimyevi ve bakteriyolojik savaş araçlarının hazırlanması programı, Amerika'nın askeri planlarının en gizlisidir.» demektedir.

Bütün bu gizliliğe rağmen arada sırada basına ve kamuoyuna sızan haberlerden öğrendiğimiz, kimyevi ve bakteriyolojik savaş alanında Amerikanın sarfettiği gayret ve paranın akıllara durgunluk verecek çapta olmasıdır.

1958 - 1959 yılı bütçesinde «sessiz savaş araçları» için ayrılmış miktar 35 milyon dolardı.

1965 - 1966 yılı bütçesinde «sessiz savaş araçlarına» ayrılan miktar 300 milyon dolara çıkmıştır. On yoldan az bir süre içindeki artış deşet vericidir.

1968'dan bu yana, resmi bütçede, bu konuda hiç bir açıklama yapılmamış, üstü kapalı geçilmiştir. Yalnız arada sırada basında, bu konudaki çalışmaların genişliğini gösteren haberler çıkmaktadır.

Örneğin, 7 Nisan 1969'da New York Times, Amerika'nın kimyevi ve biyolojik savaş araçları için yılda yüzlerce milyon dolar harcadığını yazmaktaydı.

Mr. Seymour Hersh, «Kimyevi ve Biyolojik Savaş Aracı» kitabında: Amerikan ordusunun kimyevi savaş aracı ile bezenmiş birliklerinin, Amerika içinde 9.700 sivil ve 3.750 askeri personel kullandığını ve araçların değerinin milyarlarca doları geçmekte olduğunu açıklamaktadır.

İngiliz radyo ve televizyonu BBC'nin yayınladığı «THE LISTENER» dergisi de Amerika'nın bu kimyevi ve bakteriyolojik savaş merkezlerinden bir tanesinin, bütün bir kut'ayı ve yasağını yok edecek bulgucu madde ortaya atabilecek kudrete sahip bulunduğunu anlatmaktadır.

Kimyevi ve bakteriyolojik savaş askeri birliklerinin genel karargâhı Fort Detrick'de (Maryland)'dir. Bu daha 2 nci Dünya Savaşı sırasında kurulmuş, çift hücrelerin üretilmesi üzerinde araştırmalar yapmıştır.

O zamandan bu yana çalışmalar çok gelişmiş ve genişlemiştir. 500 bilim adamı durmadan araştırmaya yapmakta, 120 kimya ve biyoloji, bakte-

DIŞ YORUM

FRANSA SEÇİMLERİNDE SOSYAL DEMOKRATLARIN İHANETİ SİCİLLENDİ

Hüseyin BAS

FRANSIZ başkanlık seçimlerinin ilk turu geçen pazar yapıldı. Sonuçlar, çoğu tahminlere uygun olarak ikinci turu da belirleyici nitelikte...

General de Gaulle'e rağmen Gaulizm'in adayı Pompidou, fazla iyimser tahminlerle biraz da bile isteye şişirilen Merkezçilerin «renksiz» olmakla övünen adayı Poher'in balonunu söndürdü.

Tekelci büyük sermayenin mutemed adayı için başkanlık Başbakan Couve-

de Murville'in de belirttiği gibi çanta da keklik...

Sol'un, «sosyal demokrasinin» ihanetiyle gerçekleştirmeyi başaramadığı «Ortak Cephe»nin yokluğu, meydan, biraz da General de Gaulle'in kitlesel hızından doğal olarak yararlanan hakim çevrelere bıraktı.

İç geçmiş radikallerin, kıyıda köşede kalmış imparatorluk tipli klasik politika adamlarının yada teknokrasi ayakoyunu ile sureti haktan görünerek

JACQUES DUCLOS
— Gerçek alternatif —

kapitalizmin değirmenine su götürmekle görevli Anglo Amerikancıların Merkez Takımı ise, zoraki adayları ile bu kez de avucunu yalamak yolunda.

Kısaca, Merkezçilerin, solun bölünmesi yüzü suyu hürmetine ulaştıkları ikinci turda umdukları parsayı toplayabilecekleri son derece uzak bir ihtimal.

Birinci tur sonuçlarının ortaya koyduğu, altını çizdiği son derece önemli gerçeklere değinmeden önce - ki bu Fransa'nın yakın geleceğini belirleyecek niteliktedir - seçimlerin asıl galibinin, hem kendi dışında kalan Sol'a, hem mayıs - haziran olaylarının istismarıyla yaratılan olumsuz ortama, hem

İŞTE WATSON EMPERVALİZMİNİN UYGARLIĞI

rioloji doktoru yeni virüsler ve bakteriler üretmektedir.

Gene Maryland'de Edgewood'da kimyevi savaş araçları yapılmaktadır. «Detroit News» Gazetesinin verdiği bir habere göre bu merkezde «insanlar» üzerinde deneyler yapılmaktadır.

Utah'da Desert Test'de (çölde) 400.000 hektar arazi üzerinde kimyevi ve biolojik savaş araçları denenmektedir.

Indiana'da Newport'da gıda maddeleri yapan bir firmaya ait bir fabrikada «Pentagone» (Amerikan Savunma Bakanlığı) için çok önemli toksik (zehirleyici) maddeler yapılmaktadır. Gene aynı fabrika, sinir sistemini felce uğratabilecek bir gaz imal etmektedir. Bu gaz kimyada GB harfleri ile tanınmaktadır.

Rocky Mountain askeri üssünde GB'den de daha zehirli olan BZ gazı yapılmaktadır. Bu gaz da sinir sistemini tamamen zedeliyor, düşünme gücünü yok ediyor.

Amerika'nın kimyevi ve bakteriolojik savaş araçları yapmada izlediği çok geniş programa, eski üssler, poligonlar ve deney alanları yeterli değildir. Bu nedenle başında sık sık yeni deney poligonlarının isimlerine rastlanmaktadır: Alaska'da Fort Greely, Arizona'da Fort Huachuca vs. v.s.

Amerika içinde 50 kadar üniversite ve kolej, bir çok araştırma ve eğitim merkezleri, Amerika dışında Batı Almanya, İngiltere, Japonya, Belçika, İrlanda ve İsrail'de «Pentagone» hesabına kimyevi ve bakteriolojik savaş ve araçları üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

İngilterenin «THE TIMES» gazetesinin Londra'dan verdiği şu haber ne kadar ilginçtir: «Amerika'nın Savunma Bakanlığı Pentagonu Japonya'da çeşitli üniversite ve kolejle, kimyevi ve bakteriolojik savaş aracı araştırmaları için 27 kontrat imzalamıştır.»

Amerikanın, İngiltere ve Kanada ile bu konuda imzalamış olduğu anlaşmaları açıklamaya hiç lüzum yok... Bu, 3 devlet bir arada zehirleyici gaz yapmakta, basılı üretmekte ve yeni buluşları birbirlerine iletmektedir.

Kanada'da Suffield yakınlarında kimyevi ve bakteriolojik savaş merkez kurulmuştur. İngiltere'de Wiltshire'de Port Doron laboratuvarlarında bu konuda araştırmalar ve çalışmalar yapılmaktadır. İngiltere yılda 1.600.000 sterling kimyevi

ve biolojik savaş araçları için harcamaktadır.

Amerikan Ordusu ile Batı Almanya ordusu Bundeswehr arasındaki iş birliği ise en mide bulandırıcı olanıdır. III. cü Nazi «Reich»ının «insan yok etme» uzmanları şimdi Pentagon'un hizmetindedir.

«La Tribune des Nations» gazetesinin verdiği bir habere göre Marburg, Frankfurt, Oberpfaffenhofen, Hamburg'daki «gizli» laboratuvarlarda, ayrıca Bayer, Hoechst ve BASF firmalarının laboratuvarlarında Hitler'in eksperleri, Batı Almanya ve Amerika için çalışmaktadırlar.

«Bayer» firması Pentagon için «zuamiranda» denen çok zehirli bir madde yapmaktadır. Bu maddenin üretimini, 2'nci Dünya Savaşı sonu, 10 yıl Almanya'dan Irak yaşamış profesör Kewitz tarafından organize edilmiştir.

1951'de Amerikan hükümeti Bayer firmasının Kansas City'de bir şube açmasına izin vermiştir. Şimdi Kansas City'deki firmada Amerikan ordusu için gübre renginde çok zehirli maddeler hazırlanmaktadır.

Karşılıklı bilgi vermesi için bir çok Batı Alman bilgin, Fort Detrick ve Pine Bluff'daki Amerikan kimyevi ve biolojik savaş araştırma üsslerinde kalmışlardır.

Gene Seymour Hersh'in çok ilginç eserinde yazdığına göre; Hoechst Batı Alman firmasının başı Kurt HANSEN, Amerikan ordusunun kimyevi ve biolojik savaş birlikleriyle ilgilili doğrudan doğruya yapan adamdır. Bu aynı Kurt HANSEN, 2'ci Dünya Savaşı sırasında IG Farben firması ile Alman Wehrmacht'i arasında ilzomu yapmıştır.

1965 ile 1967 yılları arasında Batı Almanya'nın Amerika'ya gönderdiği zehirli savaş maddeleri iki misli artmıştır.

Amerika, Vietnam'da en büyük deney alanına sahiptir. Kimyevi ve biolojik savaş araçlarının her türünde orada denemektedir.

Hattâ Lübnan'da yayınlanan «Al Hadaf» gazetesinin verdiği bir habere göre Amerika, Batı Almanya ve İsrail ile beraber Afrika kıtasında bazı memleketlerde, iklimin mikro - organizmaların üremesine çok uygun olmasıyla, bakteriolojik savaş alanında yeni buluşlar için deneylerde bulunmaktadır.

Amerika, zehirli gazların ve maddelerin savaş araçları olarak kullanılmasını engelleyen

hiç bir anlaşmaya bağlı değildir. Amerikan Ordusu yüksek kumandası kara harekâtı iç tüzüğünde (27 - 10) şöyle denmektedir: «Amerika Birleşik devletleri zehirli veya zehirsiz gazların, boğucu ve yakıcı nesnelerin kullanılmasını yahut bakteriolojik savaşın yapılmasını engelleyen, sınırhyan hiç bir anlaşmaya dahil değildir.»

Amerikan ordusunda subay ve erler kimyevi ve bakteriolojik savaş için eğitilmektedirler.

Seymour Hersh'in kitabından elde edilen bilgi: sinir sistemini felce uğratan zehirli maddelerden «GB» ve «VX» çeşitli çapta makinelî tüfeklerle, 155 mm.lik roketlerle, 318 mm «Little John» füzeleriyle, 762 mm «Honest John» füzeleriyle ve «Sergeant» füzeleriyle etrafa saçılabilir.

Amerikan ordusu savaş taktiği tüzüğüne 3-10. maddesi, «kimyevi ve bakteriolojik savaş araçları askeri birliklere karşı kullanılabileceği gibi sivilere karşı da kullanılabilir» demektedir.

«Pentagone» yarımın savaş aracı denen, diğer bir ismiyle «sessiz savaş araçları» olan kimyevi ve bakteriolojik savaş araçlarına, halkı psikolojik yönden de ahgırtmaya çalışmaktadır: Örneğin Dr. Clifford F. Rassweiler, emekli general J. H. Rothschild, Bernard Brodie ve daha bir çokları, kimyevi ve bakteriolojik savaş araçlarının, diğer savaş araçlarından çok daha «insanlı» olduğunu iddia etmektedirler. Diyolar ki: «Kimyevi ve bakteriolojik savaş araçları insanı kol-suz bacaklı bırakmaz... Kurtuluş olan ölümün gelmesi için saatlerce işkence çekmez...»

İnsanlık uzun süreden beri kimyevi ve bakteriolojik savaş araçlarının imalini ve kullanılmasını yasaklamaya çalışmıştır.

1925'de Cenevre konferansında «boğucu, zehirleyici ve benzeri gazların imali ve aynı etki-de bulunan mayilerin yapılması»nın yasaklanması için bir protokol imzalanmıştır. Fakat Amerika bu anlaşmanın altına imzasını atmadı.

1966'da Birleşmiş Milletler, kimyevi ve bakteriolojik savaş aracı konusunda, ulusları bейnelmile kanuna riayete çağırır. Amerika bu çağrıya, Vietnam'da en korkunç kimyevi ve biolojik savaş araçlarını kullanarak cevap verdi.

Tüm dünya uluslarının gözleri açılmalı ve Amerika'nın emelleri uğrunda hepimizi nasıl bir uçuruma sürüklediğini görmeliyiz.

de tekelci büyük sermayeye karşı kazandığı yalın, somut ve kesin başarıyla Fransız Komünist Partisi olduğunu teslim etmek zorundadır.

Partinin Genel Sekreteri Waldeck Rochet'in de belirttiği gibi, bugün Fransa'da tekelci büyük sermayeye karşı tek alternatif, «Komünist Partisi» realitesinden geçen yoldur.

Gerçekten de Komünist Partisi, dün mayıs - haziran olaylarını yozlaştıran Gauchist zevzeklikleri, Fransız halkını sindirmede son derece başarılı kullanarak olayları izleyen yasama seçimlerinde bütün kazançlar elde eden bütün sermaye iktidarı karşısındaki kayıplarını, bugün sabırlı, açık, gerçekçi, ayağı yere basan politikasıyla gidermiş ve Fransız halkının alnyazısında «vazgeçilmez» ve baskın bir unsur olduğunu kesinlikle ortaya koymuştur.

Öte yandan, Komünistlerin birinci turda oyların yüzde 21.53'ünü alarak kazandıkları başarı, aynı zamanda sol cepheyi arkadaşan hançerleyen sözde ve sözden ibaret esolun da yenilgisi olmuştur. Birinci tur sonuçları, bölücü aday Defferre'in oyununa yatan Sosyalist Partisi'ni de, latebesi gauchiste grupçukları da feci bir biçimde cezalandırmıştır. O kadar ki, daha dün kadar çoğu liberalin kafasında sol'u birleştirici bir katalizör olarak yer eden Mendes - France bile, sırf Defferre'e «eslika» ettiği için, politik hayatının üstüne sünger çekmesi son derece muhtemel olan bu okkaki şamardan kendisini kurtaramamıştır.

Fransız Komünist Partisi, herhalde, emekçi yığınlarından aldığı bu yeni güçle, yarınki ortak sol cephenin yada açık bir deyişle «Halk Cephesi»nin kurulmasını daha kolay başaracaktır. Fransız seçmeni, bölücü unsurları cezalandırmakla, ortak sol cephenin mutlaka kurulması yolunda ağırlığını koy-

muştur. Bu eğilimin, ikinci turdaki «katılmama» oranı ile olduğu gibi önümüzdeki Pompidou iktidarı süresince daha da belirlenmesi ve Fransa'nın yakın geleceğine damga vurması mutlak-tır.

Daha önceki yazılarımızda da altını çizdiğimiz gibi, General de Gaulle'in büyük prestiji ve tarihsel kişiliğiyle çözemediği sorunları, Pompidou'nun çözmesi beklenemez. General'in bir hatırlı yerde Pompidou'nun iki batacağını söylemek için kahin olmak gerekmez. Çünkü mesele, bir kişi meselesi değil, bir sistem meselesidir. 10 yıllık Gaullist iktidarın iflasi, böylece General'in kişi olarak iflasından çok, sistemin sosyal yaraları sarmakta onulmaz bir biçimde acz gösteren, büyük sermayenin ve sadece onun çıkarlarını gözetken sistemin, yani kapitalizmin iflasıdır.

Halkın hergün biraz daha artan bir hürsa sömüren bir sistemle kalkındığı görülmüştür yeryüzünde... Ve halk yığınları bu gerçeğe her gün biraz daha varmaktadır. Halkın uyanması güç bir iştir gerçi ama onu uyandıktan sonra uyutmak da imkânsızdır.

Birinci tur sonuçlarından çıkarılması gereken en büyük ders de kanımızca budur. Komünist Partisi'nin kazandığı başarı, şimdiden sol cephenin bu kez büyük sermaye iktidarına son verecek birliğinin kurulmasında en önemli etken olacaktır.

Peki, komünistlerin ikinci turda sol cepheyi «oya katılmama»ya çağırmasının politik uzantısı nedir?

Hatırlarda olduğu gibi, komünistlerin adayı Jacques Duclos, birinci tur sonuçları öncesi, sağın iki adayı arasında herhangi bir tercihin söz konusu olamayacağını belirtmişti. Eski savaştıya göre esol, kolera ile veba arasında elbette bir tercih yapamazdı.

Komünist Partisi, doğal bir biçim-

Komünistlerin «oya katılmama» kararından sonra sansi süfrâinen Merkezci Alain Poher

de, birinci turdan sonra bu düşünce doğrultusunda bir karar alarak bütün sol cepheyi kolera ile veba arasında bir seçim yapmaya çağırmıştır. Böylece ikinci tur seçimlerinde büyük sermayenin - ki tercih Pompidou yönündedir - iki adayının yanı sıra solun adayı, yani «katılmayan oylar» da yer alacaktır.

Pompidou'nun ikinci turda başkan seçileceği hemen hemen kesin. Kaypaklığının cezasını çeken ve Poher'i destekleme kararıyla da birinci turdan ders alınışa benzemeyen Sosyalist Partisi'nin Poher'e katılması ise, Merkezciilerin zıpkın adayının yüzünü fazla güldürmeye yetmeyecektir.

Genel kanı, Fransız seçmeninin, sol cephenin ikinci tur adayı «oya katılmama» çağrısına büyük ölçüde uyarak, birinci turun başarısını ikinci turda da sürdüreceği merkezindedir.

Bu oyların bilgisi, aynı zamanda da, asıl savaşın birleşmiş sol güçlerle, solhyan, yorgun, aciz büyük sermaye iktidarı arasındaki savaşı başlangıcıdır.

Birleşmiş sol güçlerin bu savaşı mutlaka kazanacağından kınasının şüphesi olmasın.

POMPIDOU - Sermayenin adamı -

ANT

yayınları

Tiyatro yazarlığı üzerine

Politika ile sahne sanatı arasında nasıl bağ kurdum?

Nazım Hikmet

— II —

TIYATRO YAZARI NAZIM HİKMET
— Sahne ile politikayı birleştirdi —

● ÇİZGİLİ DÜNYA
Ferruh Doğan, 5 Lira

● İNCE MEMED I (9. Baskı)
Yaşar Kemal, 15 Lira

● İNCE MEMED II (Tükendi)
Yaşar Kemal, 15 Lira

● MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ
Douglas Bravo, 5 Lira

● DÜZENİN YABANCIĞI
İdris Küçükömer, 7,5 Lira

● ANARŞİZM
Duclos - Cohn Bendit, 7,5 Lira

● ROMAN GİBİ
Sabih Sertel, 15 Lira

● SIYAH İKTİDAR
Stokely Carmichael, 7,5 Lira

● YAŞANTIM
Yevtuşenko, 5 Lira

● NAZIM HİKMET'İN POLEMİKLERİ
Kemal Süker, 7,5 Lira

● SABAHATTİN ALİ DOSYASI
Kemal Süker, 7,5 Lira

● GERİLLA NEDİR
Alberto Bayo, 5 Lira

● SAVAŞ ANILARI (2. Baskı)
Che Guevara, 10 Lira

● ÜÇ ANADOLU EFSANESİ
Yaşar Kemal, 10 Lira

● ORTADIREK
Yaşar Kemal, 15 Lira

● YER DEMİR GÖK BAKIR (Tükendi)
Yaşar Kemal, 15 Lira

● ÖLMEZ OTU (Tükendi)
Yaşar Kemal, 15 Lira

● MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı)
Emile, Burns, 5 Lira

● GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı)
Che Guevara, 10 Lira.

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI, P. K. 701 — İstanbul

İstanbul Dağıtım: GE-DA
Ankara Dağıtım: Aydın Kitabevi

Ege Dağıtım: DATİC

ANT • Sayfa 14

Farkındayım, ömrümde ilk defa, bir konu etrafında da olsa, bir çığırın yazarıyım galiba. Oysa, anılarını yazamıyacak biri varsa o da benim. Neden o, diye gülmüyemeyin. Sebebi çok sade: hafızam bilemediğim kadar zayıftır. Akımda ayrıntılar kalmaz, tarihleri, adları akımda tutamam. Bundan ötürü şimdi kendimi zorlayıp, tiyatromun ömrüm boyunca oynadığı rolleri düşündükçe, - üçüncü derecede bir dramyazarı olmama hakkımdır, - bu rolün büyüklüğüne şaşıyorum. Ben bunu altmış yaşında keşfettim, bir dergiye bu yazıyı hazırlarken. Ne tuhaf! Ama bu rolün bütün röpliklerini, hele arasıyla, hatırlamıyorum.

Bir roman yazıyorum. (16) «Pravda»nın 924 yılı koleksiyonunu gözden geçirmem gerekiyor. Evvel gün şöyle bir haber-cik okudum: «12 Şubat'ta, Kalayef Krasno - Presnenski (17) işçi tiyatrosunun salonunda Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi öğrencileri Mustafa Suphi yoldaş başta olmak üzere 16 türk komünistinin türk gerillerine satılmış katiller tarafından kahvece öldürülmelerini anan bir gece tertipledi. Gecein resmi tören bölümünden sonra türk dramkolu, Meyerhold tiyatrosunda çalışan Ek yoldaşın sahneye koyduğu ve kolektif üyelerinden Nazım yoldaşın yazdığı ve bütün kolektife işlenen bir piyesi oynadı. Piyesin kuruluşu ilginçti. Birinci perdede, komünist yoldaşların 28 Ocak 921 de bir motor kamerasında öldürülüşleri gösteriliyor, ikinci perdede gizli basıncı baskın, üçüncü perdede İstanbul'da bir sokak ve burda 28 sayısıyla ilgili her şeyin polise kovalanması yüzünden zaman zaman komik sahneler, dördüncü perdede, 28 sayısıyla şu veya bu yüzden ilgili insanların yargılanması ve mahkemenin gerçek bir komünist gösterişine başlaması. Piyes mülli küklerle oynandı. Sahneye konmuş lokantti. Salon çeşitli milletlerden, türkçe bilmiyen seyircilerle dolu olduğu halde oyunu çok büyük bir ilgiyle karşılandı.»

12 Mart 924 tarihli «Pravda» gazetesinde çıkan bu bir kaç satır bu yazımda kullanacağım birlik belgedir sanıyorum.

Demek ki, adım «Pravda»ya ilkönce 924 te geçmiş ve piyes yazarı olarak. Kim bilir bunu o zaman okuyunca nasıl sevinmişimdir. Ne yalan söylüyeyim, evvel gün de bu bir kaç satıra rastlayınca yüreğim şöyle bir tatl tatl hop etti. Şaka mı bu, ta ne zaman «Pravda» adını almış!

Nikolay Ek'le Moskova'da «Metlas» (18) tiyatro artelini

kurduk. Galiba ilk ve son tiyatroya arteli. Tam tarihi akımda değil, ama affı gözümün önünde. Bir kızal diskin üstünde uzun saplı bir çalı süpürgesi. Niyetimiz açık. Süpürgemiz, bir yandan, günlük hayatta ve insanların kafasında ve yüreğindeki burjuva, küçük burjuva ve derebeylik kalıntılarının tümünü süpürecek; öte yandan, bu kalıntıları bilerek bilmiyerek koruduklarını iddia ettiğimiz tiyatrolardan Moskovayı temizleyecek. Haftada iki kere oynıyorduk, şimdiki «Sentralniy», o zamanki «Şa nuarada». (19) Burası Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesinin kulübüydü de, ben de bir arabik kulübün başkanındım gibime geliyor, ama Nikolay Ek'in kulüpteki dram kollarını idare ettiğini çok iyi hatırlıyorum.

Bir şey daha akımda kalmış: Artistlerimizi iki çeşit imtihanıdan geçirerek seçiyorduk. 1 — Aktörlük imtihanı, bunu Ek yapıyordu. 2 — Politikadan imtihan, bunu ben yapıyordum. Namzetlere «Pravda» gazetesinin o günkü başyazısını okutuyor, anladığını anlatmasını rica ediyordum. Sonra günün iç ve dış politika konuları etrafında sorguya çekiyordum. Tiyatromuz, politikayla sahnenin organik birliğini kurmak iddiasındaydı. Yine akımda kaldığına göre, «Kabaha kimde?» diye bir piyesini oynadık «Metlas»da, bir de «Kırpıçık» adlı ve Ek'le birlikte yaz-

dığımız sandığım bir rövüyü. «Kabaha kimde?» bir perdelikti ve cinayet, hırsızlık filan gibi suçlarda kabahatin, - kapitalist düzende, - bireyde değil cemiyetde olduğu tezini savunuyordu. Rövi, sonraları kulhanbeyleştğini duyduğum ama o zamanlar çok temiz bir geyir, bir yapılar türküsü olan «Kırpıçık» (20) türküsünün etrafında kurulmuştu. Birinci dünya savaşı, Ekim devrimi, ilk ekonomik kalkınış. Sinemayı organik olarak tiyatroyla birleştirmiştik bu rövüde. Bir örnek: kahramanlardan biri bir sokak gösterisine katılıyordu. Gösteriyi ekranda seyrediyorduk. Gösteriden ayrılıp bir evin kapısını çalıyor, içeri giriyor, ekrandan çıkıp sahnede odaya dahiyordu. Prensi: bütün eksteryörler ekranda, bütün enteryörler sahnede, ama dediğim gibi, bir birine bağlı olarak.

«Metlas» altı ay kadar dayandıktan sonra kendisi süprüldü tiyatro dünyasından. Şimdi düşünüyorum da, altı ay dayanması bile şaşılaacak şey. Ruhumuzdaki eski dünyalar kalıntılarına karşı sahnede, çok daha derin, çok daha ilet, çok daha olgun silahlarla dövüşülmesi gerektiğini biliyorum artık. Bizim

«Metlas»ın o günkü imkânları ve o günkü tiyatro anlayışıyla bu işi becerememesinin ne kadar tabii olduğunu da anlıyorum şimdi. Ama insan ne de olsa övünmeyi seviyor — bu ruh hâli de bir kalıntı değil mi? Evet, seviyoruz övünmeyi, bakın, tiyatroyla sinemayı organik bir bütün olarak kullandık diye yazarken övündüm basbayağı. Bu işi Çeklerin «Laterna Majikindens» çok önce, mono ekran da olsa, - biz gerçekleştirdik gibime geldi bir an? Oysa ki o yıllarda bütün dünyada bu denemeler yapıyordu. Hatta İstanbul'da, bir filmi, bir alman filmiydi sanıyorum, baş akti-sal, hem perdede hem sahnede oynadıydı.

«Metlas» denemesi, sonu «Kabatası» piyesine dayanan bir dramyazarlığı anlayışını geliştirdi bende. O devirlerde Marks'la, Engels'le, Lenin'le haşır neşirdim. Lenin'in kitaplarını doğrudan doğruya sahneye koymak istiyordum. «Kapitalizmin son merhalesi emperyalizm» büyük bir senaryo halinde ve konkre kahramanları da işe katarak işledim. Sinema için değil, bizim «Metlas» için. Ama oynanması nasıbolmadı. Meyerhold için de bir bale yazdım:

—ANT Abonelerine— Büyük Tasarruf

ANT Dergisi, abonelerine büyük bir tasarruf imkânı sağlamaktadır. Piyasada 125 Kuruş'a aldığınız ANT Dergisi'ni abone olduğunuz takdirde 86 Kuruş'a okumanız mümkündür. Zira ANT'ın yüzde 32 indirimli abone tarifi şöyledir: Yıllık 44 Lira, 6 aylık 22 Lira, 3 aylık 11 Lira...

ANT'a abone olanlar, ayrıca, ANT YAYINLARI'nın bütün kitaplarını yüzde 20 indirimli satın almak imkânına sahiptirler. Bunun için ANT YAYINLARI'na bizzat gelmeleri, yada istedikleri kitapların yüzde 20 indirimli ücretlerini «ANT Dergisi — P.K. 934 — Sirkeli — İSTANBUL» adresine posta havalesiyle göndermeleri kâfidir. Havale kağıdının arkasına adres, abone numarası ve istenilen kitapların okunaklı listesi de yazılmalıdır.

Böylece, ANT'a yıllık abone olan bir okurumuz dergiden ve bugüne kadar yayınlanmış olan kitaplarımızla ömrümüzdeki bir yıl içinde yayınlanacak olan kitaplarımızın hepsinde toplam olarak 100 Lira civarında tasarruf sağlamış olacaktır.

ANT YAYINLARI'nın dergimiz aboneleri için indirimli fiyatları şöyledir: İnce Memed (birinci cilt) 12 Lira, İnce Memed (ikinci cilt) 12 Lira, Milli Kurtuluş Cephesi 4 Lira, Düzenin Yabancılaşması 6 Lira, Anarşizm 6 Lira, Roman Gibi 12 Lira, Siyah İktidar 6 Lira, Yaşamım 4 Lira, Nazım Hikmetin Polemikleri 6 Lira, Sabahattin Ali Dosyası 6 Lira, Gerilla Nedir 4 Lira, Savaş Anıları 8 Lira, Üç Anadolu Efsanesi 8 Lira, Ortadirek 12 Lira, Yer Demir Gök Bakır 12 Lira, Ölmez Otu 12 Lira, Çizgili Dünya 4 Lira, Türkiye'de Herici Akımlar 12 Lira.

MAYAKOVSKI
- Nazım'ı etkilemişti -

M. ERTUGRUL
- Büyük tiyatro adamı -

«Ehram». Temelindeki istihlal kuvvetleri, istihlal münasebetleriyle ve üst yapılarıyla sosyal ehram. Meyerholde götürdüm. Okudu. Beğendi. Ama oynamadı. Bir de şiir - piyes yazdım: «Ayn on dördü». Bir Atlantik gemisindeki isyanı anlatıyordu. Ama ashna bakarsan gemi, o-cak ve makina daireleriyle, ateşçileri, tayfaları, güverte, ikinci, birinci ve üçüncü mevki yolcularıyla, kaptanlarıyla bu Atlantik gemisi kapitalist cemiyetin stilize edilmiş bir maketiydi. Piyesi bitiremedim. Oynamadı. Ama bir çok parçalarını «Beneci kendini nice öldürdü?» isimli şiir - romanımda kullandım.

«Kafatası» piyesimin ilk varyantım da «Metlas» için yazdım. Oynamadı. Bu varyantı yitirdi de. İkincisini Türkiye'de yazdım. Konusunu, oynanışını filân sırası gelince anlatırım. O-mun da tezi marksizmin bir düşünürüydü: Kapitalizm, gelişerek öyle bir merhaleye varır ki, yalnız maddi eşyalar değil manevi değerler de mal olur, alınıp satılır.

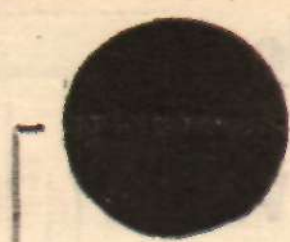
O yılları hatırlamaya çalışırken bir şeyin bir kere daha farkına varıyorum. Bütün sanat anlayışım ve çabalarımın üstünde Sovyet tiyatrosunun ve Sovyet tiyatrosuna dolu dizgin katılmak isteğinin etkisi büyük olmuş. Lenin'in kitaplarını sahne-de doğrudan doğruya ilüstre etmek isteği, şiirde de beni aynı işi yapmaya götürmüştü. Dram-yazarlığında ve dolayısıyla şiir-de beni bu denemelere hangi tiyatro itti diye düşünüyorum. Bu denemeleri yaptığuma hiç pişman değilim. Bugüne kadar yararlıklarını görüyorum. Beni bu denemelere Meyerhold itti, ama üstattan öğrendiğim sadece sanatın politik yüzünü belirtmenin önemi değil...

Biz, Asya, Afrika, Avrupa-sıyla, bütün insanlığın bütün devirlerde yarattığı gerçek değerlerin biricik vârisiyiz, diyen marksist - leninist düşüncenin rejisörlük sanatındaki tatbikatının bir çok parlak örneğini üstatta gördüm. Klâsik Asya tiyatrosundan bizim halk tiyatrosuna kadar ve bütün Avrupa tiyatrolarının da tarihleri bo-

yunca yarattıkları gerçek rejisörlük değerlerini, Rus tiyatrosunun büyük geleneklerine aşhyarak önüne koyan komünist Meyerholde, bir komünist dram-yazarı ve şair olarak çok şey borçluyum.

Bir çok şey borçluyum demek her şey borçluyum demek değil. Tekrar edeyim, tiyatro sanatının başka alanlarında Stanislavskiye, Vahtangefa ve hattâ Tairofa da bir çok şey borçluyum. Bugünkü tiyatro anlayışının tümüne gelince, o, kimseye yüzde yüz bağlı değil, ne Stanislavskiye, ne Meyerholde, ne Vahtangefa, ne Tairofa. Onlar ne kadar bir birine bağlysa, ki ebbette bir birlerine bağlı, hattâ bir birlerinin içindeyseler, benim bugünkü tiyatro anlayışım da onlarınkilerle öyle bağlı. Ama ö-te yandan Sovyet tiyatrosu hele Yirminci Kongreden sonra büyük bir sıçrama daha yaptı: üniversal ve ulusal gelenekleriyle bağını koparmadan bir sıçrama daha yaptı. Ve ben bugün bu sıçramanın da yalnız büyük rejisörleriyle değil, dramyazarlarıyla da bağlıyım.

Yıllardan yirmi sekiz, yirmi dokuzdu sanırsam. İstanbulda evimde hasta yatıyordum. Yoldaşlar tevkif edilmişti. İstanbulda Polis müdürlüğünde çalak göğüsleri cigara ateşiyle yakdıktan, tabanlarının derisi sopayla soyulduktan, kol-tuk altlarına kaynar yumurta konduktan sonra yargılamak için İzmir'e gönderilmişlerdi. Alabildiğine âfke-lyidim, kederliydim, alabildiğine hastaydım ve meteliksizdim. Kapım açıldı, büyük Türk rejisörü Ertugrul Muhsin girdi içeri. Modern Türk tiyatrosunun belli başlı kurucularından biri olan, Türk tiyatrosunda modern tiyatro disiplini, hele rus - sovyet tiyatrosununkini, gerçekleştiren Muhsin, Stanislavski'nin ve Meyerhold'un hayranlarındandı. Sovyetler Birliğine bir kaç kere gelip gitmişti. Dostumdu. Hazır piyesin var mı? dedi. Var, dedim. Oysa yoktu. Bir haftaya kadar verirken sahneye koyabilirim, dedi. Olur, dedim. O gündü antikomünist terör havası içinde benim bir piyesimi, İstanbulun biricik gerçek tiyatrosunda oynamak isteğine şaşımadım. Dostumdu. Ben dostluğa inanırım. Muhsin gittikten sonra bir hafta içinde ne yazabilirim diye düşündüm. Akhdma polislin eline geçip yiti-

ant yayınları

Yıldız Sertel'in sol kanattaki tartışmalara ışık tutacak eseri

TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKIMLAR

DEĞERLİ ekonomist ve sosyolog YILDIZ SERTEL, bilimsel bir araştırmanın ürünü olan bu kitabında, Cumhuriyetin kuruluşundan 1967 yılı başına kadar Türkiye'nin kalkınma davasını ve ilerici akımları, belgelere dayanarak değerlendirmektedir.

KEMALİSTLERİN ve C.H.P.'nin kalkınma yolu • Liberalizm - Devletçilik tartışmaları • Burjuvazinin yaratılması ve savastan sonra emperyalizmle işbirliği • Bayar - Men-dere's döneminin ekonomi politikası ve emperyalizmle ilişkileri • 27 Mayısçuların güdümlü kapitalizmle kalkınma yolu • YON'cülerin yeni devletçilik anlayışı • T.I.P.'-lilerin kapitalist olmayan kalkınma yolu • İşçi sınıfının durumu, toprak meselesi, feodalite, millî burjuvazi, anti-emperyalist savaşa önderlik ve yığınlara ulaşma soru-nu, demokratik kuvvetler arasında birlik üzerine çeşitli görüşler ve bu görüşlerin yar-gılanması.

VE bu tartışmalarda sık sık adı geçen Mehmet Ali Aybar, Behice Boran, Doğan Avcı-oğlu, Sadun Aren, Bülent Ecevit, Fethi Naci, Mümtaz Soysal, Şevket Süreyya Ayde-mir gibi bir çok politikacı ve düşünürün değişik zamanlardaki görüşleri ve bu gö-rüşlerin eleştirilmesi.

LÜKS krome, dört renkli ofset kapak ve iplik dikişli cilt, 416 sayfa, 15 Lira • Genel Da-ğıtım: ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İSTANBUL • Ankara Dağıtım: AYDIN KİTABEVİ • İstanbul Dağıtım: GE - DA • Ege Dağıtım: DATİC.

rilmiş Kafatası piyesimin konu-su geldi. Yalnız maddi değil mânevi değerleri de mal yapıp pazara çıkaran kapitalizm...

Dolaryanda denen bir ülkede Dalbanozo isimli çok fakir bir profesör verem aşısını buluyor, daha doğrusu aşının nazariyesi-ni. Verem sanatoryumları trös-tü telaşlanıyor. Profesöre öyle bir teklif yapıyor: Aşınma ger-çekleştirmek için gereken para-

yı, laboratuvarı biz size sağlı-yacağız. Ama siz belirli bir sü-re, aşınızı bir yana bırakıp i-neklerinizi tedavi edeceksiniz. Profesör razı olmuyor buna ilkönce, ama sonra boyun eği-yor. Ağır verem kızını da a-lıp, belirli bir süre inekleri te-davi etmek için sanatoryumlar-dan birinin laboratuvarına yer-leşiyor. Fakat konturatodaki süreyi bekliemiyor, aşığı ger-çekleştirip kızını kurtarması lâ-zım. Aşığı gizlice istihsal edi-yor, ama kızına yapmadan ya-kalanıyor ve konturatoyu boz-duğu, tazminatı veremediği için hapse atılıyor. Çıkıyor. Sirkte figüranlık ediyor. Ölüyor. Morg-ta kafatasını bile satıyorlar.

(16) «Yaşamak güzel şey-dir be kardeşim» romanın-dan söz ediliyor.

(17) Moskova'nın «Kras-no - Presnensk» mahallesin-de bulunan ve Kalyayev a-dında bir rus devrimcisinin ismini taşıyan işçi kulübün-deki tiyatro.

(18) «Metlas» - rusça: Çah süpürgesi demektir

(19) «Sentralniy» (Eski adı: «Şa nuar») Moskovada sinema.

(20) O zamanlar pek yay-gın olan «Kerpiçler» adlı bir türk, çalıştığı fabrikanın yenibastan kurulmasına yar-dım eden bir rus işçi kadını.

Yayın organları hakkında bilgi sağlar. Eskiiz ve program hazırlar. Objektif tavsiyelerde bulunur. Tespit edilen programlar iltizakla yürütülür.

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat. 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

Basın: 00669/612

SOSYAL YAYINLAR İlyas Ehrenburg'un Romanı

FIRTINA

Üçüncü ve son cilt çıktı

İlyas Ehrenburg, büyük destan Fırtınada, insanlığın ikinci Dünya Savaşı macerasını muazzam tablolar halinde tasvir ediyor: Nazi işgal altında Fransa, Belçika, Romanya, Çekoslovakya, Yugoslavya, Bulgaristan, Macaristan... Nazilere karşı yeraltı hareketleri ve partizan mücadeleleri... Hitler'in Sovyetler Birliğine saldırısı... Moskova savunması... BAHI YAR ve AUSCHWITZ'de can veren yüzbinler... Stalingrad bozgunu ve Nazilerin geri çekilişi... Alman bozgunu, ve bütün dünyanın korkunç bir kâbustan uyanışı... Ve bütün bu olayların içinde hayatları alt üst olan, yakınlarını ve sevdiklerini kaybeden, seven ve sevilen insanlar... Lüks krome, dört renkli, ofset baskılı harikulâde kapaklar içinde birinci cilt 15 lira, ikinci cilt 12.5 lira, üçüncü cilt 12.5 liradır.

Genel dağıtım: SOSYAL YAYINLAR, Çağaloğlu Servisi Mescit Sokak Kurt İşhanı No. 107 İSTANBUL, Posta kutusu 716 İSTANBUL Tel : 27 10 75

Ant Der: 613

Kapitalistler Kongresi ve Bâbîâlî'nin ihaneti!

ULUSLARARASI soyguncu-
rın İstanbul'daki kongresi
birkaç yazar haric, Bâbîâlî basınında
tam bir övgü yarışı halinde yansıtı-
mıştır. Çünkü basın, bu konuda iki yön-
lü bağlanmıştır.

Bir kere, kapitalistlerin yaptığı
bir kongrenin aleyhinde yazı yazmak,
«ilan alma» hesapları yüzünden göbeği
büyük sermayeye bağlı Bâbîâlî basın
için imkansızdır.

İkinci neden ise, hazırlıkları aylar-
dan beri süregelen kapitalistler kon-
gresi için kurulan hazırlık komitelerin-
den «Public Relations», yani Halkla İ-
lişkiler Komitesi'ne, Bâbîâlî'nin kilit
noktalarındaki tanınmış kişilerin dahil
edilmiş bulunmasıdır. Kimler yoktur ki
bu komitede? Hürriyet Gazetesi Genel
Yayın Müdürü Necati Zincirli'den tutun,
sosyalist (!) Akşam Gazetesi'nin
patronu Nur Okten'e kadar...

Ancak kongre öyle skandallarla
geçmiştir ki, bu tedbirlere rağmen, is-
ter istemez birçok rezaletler basına
yansımış ve eleştiri konusu yapılmıştır.

Cumhuriyet'te İlhan Selçuk, «Milyoner Yağmuru» başlıklı fıkrasında, ka-
pitalistlere gösterilen yüz kızartıcı itti-
barı ve dalkavukluğu eleştirerek şöyle
demmiştir:

«Birişi çıksa, sermaye krallarıma
sorsa,

— Milletlerarası ticaret çok iyi bir
sey... Ama neden hep yoksul ülkelerin
sattığı hammaddelerin fiyatı düşer,
zengin ülkelerin sattığı mamul maddeler
fiyatları yükselir? Neden hep bi-
zim işadamlarıyla sizler Türkiye milli
pazarı üstüne iş tutarsınız?

Adam cevap verecek:
— Bizim krallıklarımız üç esasa
göre kurulmuştur Kâr, kâr, kâr... Sö-
mürdür anayasamızın birinci mad-
desi.

Onlar ki işini bilen, kılıcını kuzanan
krallardır... ve biz ki onların tebaası
olmaya hazırız; öyleyse gazetelerimizin
yazdığı gibi milyoner yağmuru demez
buna...

Ahmak istatan denir...

O gün kongrede kapitalist baş-
Watson'un yaptığı konuşmaya basında
en sert tepkiyi Günaydın Gazetesi gös-
termiş ve gerek bu konuşmayı, gerek
se Demirel'in kongreyi İngilizce açma-
sını skandal olarak nitelmiştir.

Milliyet'te Abdî İpekçi de, Wat-
son'un konuşmasını «Yakışsınız bir ko-
nuşma» başlığı altında eleştirmiştir. İ-
pekçi, yazısında şöyle demektedir:

«Uluslararası Ticaret Odası gibi bir
örgütün başına geçmiş bir adam elbette
özel sektörün güzel sektör olduğunu sa-

Kirk Yıldır

Aynı Turizm Masalı

1.6.1930 tarihli Cumhuriyet'ten.

Dün Milletlerarası Turizm Kon-
gresi'ni Dolmabahçe Sarayı merasim
salonunda bir nutukla açan Dahiliye
Vekili Şükrü Kaya Bey, «Bugün si-
zi misafir etmekle bahtiyar olan
memleketin turizm anasırı esaslıesi
noktadanazarından tamamıyla elveriş-
li bir saha teşkil ettiğini» söyleyerek
kürsüden inmiş ve alkışları reve-
ranslarla karşılamıştır.

3.6.1969 tarihli gazetelerden:

Dün Milletlerarası Ticaret Oda-
sı Kongresi'ni Kültür Sarayı salonun-
da bir nutukla açan Başbakan Sü-
leyman Demirel, «Misafirlerimize en
kalbi duygularla memleketimize hoş-
geldiniz derken, İstanbul'un tabiatı
ve sanat güzelliklerini yakından gör-
melerini ve iyi hatıralarla ayırmala-
rını temenni ederim» demiştir. Ko-
nuşma alkışlarla karşılanmıştır.

4.6.1969 tarihli gazetelerden:

Milletlerarası Ticaret Odası
Kongresi'ne katılan milyonerlerin
esleri Kapahçarsı'ya turist olarak
yaptıkları ziyarette tek kurşuluk a-
bıveris yapmamışlar, üstelik esnaf
kendilerine çay kahve ismarlatarak
zarara da sokmuşlardır.

Yunuscağı. Ama bunu yaparken işi bir
polemik havasına döker, Türk basını-
da yayınlanmış bazı yazıları ele alıp
tartışma açar ve hazırladığı esas ko-
nuşmadan bu amaçla vazgeçtiğini Hi-
raf ederse, davranışını olağan karşıla-
mak güçleşirdi. Türkiye'de bu tür dav-
ranışlar genellikle hiç de iyi karşılan-
maz ve işlerimize müdahale olarak
yorumlanır. Böyle bir davranış, az ge-
leşmiş ülkeleri - bu arada Türkiye'yi
esimürü pazarı olarak kullanmak iste-
diği iddia edilen bir örgütün başkanın-
dan gelince, yaratacağı hassasiyet da-
ha da büyük olur.

Yeni Gazete ise, kongre dolayın-
la Türkiye bütçesine yüklenen ağır
masrafları eleştiri konusu yaparak şun-
ları yazmıştır:

«Yabancı sermaye yatırımlarının art-
ması yönünden de, bu kongreden fazla
birşey beklememek gerekir. Her ne ka-

Uluslararası Ticaret Odası 22. Toplantısı İstanbul'da açıldı...

MİLYONER YAĞMURU

(Bedri, Milliyet - 3.6.1969)

dar Milletlerarası Ticaret Odası Genel
Kurulu Türkiye'de ilk defa bir toplan-
tı yapıyorsa da, bundan önceki toplan-
tılarda Türkiye ile ilgili pek çok rapor
hazırlanmış bulunmaktadır. Bu yönü-
le delegeler için Türkiye'nin imkanları
ve ihtiyaçları, bilinmeyen bir konu de-
ğildir. Bugüne kadar yürütülen bütün
tanıtma faaliyetlerine rağmen yabancı
sermaye yatırımlarının program hedef-
lerine dahi ulaşmadığı bir gerçektir.

Baş kapitalist Watson'un konuşma-
sında düğüğü ilişkileri ise, Milliyet
Gazetesi'nde Ali Gevgilili net bir şekil-
de ortaya koyarak özetle şöyle demek-
tedir:

«Mr. Watson'a göre kapitalizm ne
kadar iyi bir sistemse, onun karşısında
olan devlet de o kadar kötü bir idare-
cidir. Kamu mülkiyeti kavramını dev-
let ile bir tutmak, aslında Mr. Watson'
un yanlışlarından birincisini ortaya
koymaktadır. Merkezi planlama sürdü-
rülürken fabrikalarda yönetim alanları-
nın genişletilmesi yolunda girişilen son
deneyler, bir bakıma, bu ilki kavramın
farklılıklarına da bir sonucudur. Ka-
pitalizmin karşıtı olarak devlet idare-
ciliğini almak, bu açıdan herhalde pek
tutarlı sayılamaz... Kapitalizmin 1930'
lardan bu yana en büyük bunalmaları-
nı atlatabilmiş olmasını, özel sektörün
yetersizliklerini gidermeyi doğrudan
doğruya devletin sırtına almış bulunma-
sına bağlayanlar da çoktur. Gerçekten,
yılıda 80 milyar doları bulan ABD sa-
vunma bütçesi, 30 milyar dolar civarın-
daki Vietnam harcamaları yada uzay
için bugüne kadar giden 44 milyar do-
larlık fonlar, önemli bir bölümüyle özel
sanayin kasalarına geri dönmüştür. U-
luslararası Ticaret Odası Başkanı, kar-
ma bünyeli bir ekonomisi bulunan Tür-
kiye'de sadece sermayeci bir sistemi
empoze etmeye çalışırken, devlet sipa-
rişleri olmasaydı, örneğin bir ABD özel
sanayinin bugünkü gelişimi gösterip
gösteremeyeceğini açıklamalıydı.»

Ama bütün bu eleştirilere rağmen,
bu birkaç yazarın dışında, Bâbîâlî ba-
sını, beynelmîl soygun kumpanyasının
İstanbul'daki faaliyetini, Türkiye'nin
bağımsızlığı ve Türkiye halklarının çı-
karları açısından eleştiri konusu yap-
mamış, milyonlarca liralık ilan gelirleri-
nin bedelini bir ihanet suskunluğu içi-
nde ödemeyi tercih etmiştir.

Emekçilere vesayet mi, ihamet mi ?

Ama ne çare ki, geri ülke-
lerin kapitalist aşamayı yap-
ması mümkün değildir... Ve
normal bir süreç tamamlan-
madan sosyalizme dönmek bir
uygulama iktisaden hamlik-
larla dolu bir ortamda eyleme
geçmektedir. Bu yüzden de
on tür uygulamalar, disiplinli
ve emekçi sınıfı adına vasilik
yoluyla olmaktadır.

Türkiye'nin de bu zorunluğu
açık seçik anlaması, görmesi
gerekmektedir.

Emekçi sınıfının yeterli
bir siyasal seviyeden yoksun ol-
ması, aydın - bürokrat fabrika-
sına vasilik görevini yükleye-
cektir.

Gerçekçi olarak kabul et-
mek zorundayız bunları...

Türkiye'de komprador ka-
pitalizminin iflasi ve siyasal
tadrolarının yozlaşmasıyla bir
boşluk doğmuştur. Emekçi s-
ınıfı bizzat bu boşluğu doldur-
maya hazır değildir.

ÇETİN ALTAN
(Akşam 4.6.1969)

Ahmet Hamdi Başar da İsyan Etti!

«Mütercim Arif Gelen, Lenin'in yazdığı Proleterya İhtilali ve Dönek
Kautsky çevirisinden ötürü, komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla dün
nübetçi sulh ceza yargıcılığı tarafından tutuklanmıştır. 23.5.1969»

Eğer bu ajans haberi dünyaya da yayılmışsa, Türkiye'nin modern dış
görünüşüne rağmen fikir özgürlüğü bakımından henüz Ortaçağ'ı yaşa-
maktan kurtulamadığını en kesin delilini vermiş oluyoruz demektir. Bir
ideoloji tartışması yapıyor. Bunun neresi komünizm propagandasıdır?

Eğer bu haber doğru ise, mütercime suçumuzdan değil, memleketi-
me suçumuzdan dolayı ızdırabımız sonsuz olacaktır.

(BARIŞ DÜNYASI - Haziran 1969)